

III. OTURUM YETKİN / UZMAN MÜHENDİSLİK SUNUMLARI

.....

Ahmet YAVAVLI, Hakan GÜREŞ, İsmail GÖZTEPE
Dicle Üniversitesi

Toplum olarak duyarsızlığımızı kulak ardı edecek, kimilerinin ekmeğine yağ sürecektir uygulamaların ardı arkası kesilmiyor.

Yakın geçmişte hala yaraları kapanmayan 17 ağustosun hemen ardından ortaya sayısız Donkişot çıkmış toplumun yarasını ranta dönüştürmeyi başarmışlardır. Nedense büyük felaketlerden sonra aklımız başımıza geliyor. Depremle beraber yapıların durumu tartışmaya açılırken hemen kurbanlık koyunlar seçildi. Öyle ya felaketin faturası kesilmesi gerekiyor. Mühendisler, Mimarlar, Müteahhitler aslanların önüne yem olarak atıldı. Ceza “yetkin mühendislik” olarak kesildi.

Peki bu “yetkin (uzman)” mühendislik nedir?

Yetkin mühendis, meslek bilgisi ve yeteneği ile meslekte deneyim birikimi ile kişiliği ve etik anlayışı ile belli bir olgunluk düzeyine eriştiğini, girdiği sınavlarda gösterdiği başarı ve sunduğu dosyada sergilediği başarılı mühendislik birikimi ile kanıtlamış mühendistir. Kısaca yetkin mühendislik, mühendislik alanında mesleki yeterliliği ifade eden kavramdır. Yetkin mühendislik, mühendislikte bir akademik yükselme değildir. Sadece mühendisliğe getirilen bir ayrıcalık olarak nitelendirilebilir. Bu ayrıcalık mühendisler ve mimarlar arasında bölünmeye yol açacaktır. Gücünüzü ve etkinizi belirleyecek olan yetkinlik belgesi sizin statünüzü belirleyecektir. Bu belge zengini daha zengin, fakiri de daha fakir hale getirecektir.

Yetkin mühendislik ve mimarlık kavramları, yürürlüğe sokularak yeni mezun olan mühendis ve mimarlar ucuz emek gücüne dönüştürülmek isteniyor. Başka bir deyişle yetkisiz mühendis üzerinde açık bir sömürü alanı oluşturma arzusu hakim. Meşru bir

zemin hazırlamak üzere öne sürülen tüm gerçekler, yeni mezun olacak tüm mühendisleri sömürüye zemin hazırlamaktan başka işe yaramıyor. Deprem ile birlikte ortaya çıkan gerçekler genel anlamda insanlığımızı özelde ise mühendislik etiğini sorgulamasını şartlı hale getirirse de asıl sorun 3 – 5 kişinin para hırsına kurban ettiklerini aşan bir kapsama sahip bu uygulama elbette ki çözüm olmayacaktır.

Yetkin mühendislik kavramı biraz daha derine indirildiğinde her şeyin görünürde olduğu gibi tozpembe olmadığı ortaya çıkmaktadır. Şüphesiz mühendislerin deneyim sahibi, mesleklerini icra edecek bir bilgi birikimine sahip olmaları şarttır. Buna kimsenin itirazı olmaz. Ancak yasa taslağının belirlediği ölçütlere bakıldığında, bu ölçütlerin uygulamada ne kadar zor yaptırımlara yol açtığı görülecektir. Bu ölçütler;

- Mühendislik-mimarlık diploması sahibi olma
- Kendi alanında 2-5 yıl çalışmış olma
- Gerekli meslek işi eğitimi almış olma
- Yapılacak sınavlarda başarılı olma

gibi ölçütlerdir.

Bu ölçütlere bakıldığında diploma vermek elbette ki üniversitelerin işidir, Odanın işi değildir. Fakat üniversitelerde diploma alımına kadar geçen eğitim süresi içerisinde gerekli bilgi ve deneyimlerin verilmemesi 2-5 yıllık zorunlu stajyerlik kavramını beraberinde getirmiştir. Eğitim süresi içerisinde yapılan bu yanlış, genç mühendislerimizin 5 yıl gibi uzun bir süre birilerinin maşası yapılarak geçirtilmek istenmektedir. Bu uygulama mühendislerimizi 5 yıl daha oyalamaktan başka bir sonuç vermeyecektir. Gelişmiş ülkelerde benzer yasaların olduğunu savunanlar bizim tartışma konusu olan eğitim kalitemizle, baz alınan ülkelerin eğitim kalitesini karşılaştırmaktan herhalde muzdariptirler.

İngiltere de buna benzer bir yasa inşaat sektöründe uygulanmakta fakat çalışma süresi 2 yıl ile sınırlı tutulmaktadır.

Tabi ki İngiltere gibi çalışma hakları ve eğitim sistemi konusunda ileri olan bir ülkenin oluşturduğu sistemi temel almak ne kadar gerçekçi o da ayrı bir muammadır.

Taslak düşündürücü maddeler barındırıyor. Taslağın sınavı düzenleyen maddesinde “yetkin mühendis sınavı, birincisi yazılı, ikincisi sözlü olmak üzere iki aşamadan oluşuyor. Yazılı sınavlarda, ayrıntılı bilgi sahibi olmayı gerektiren türden değil, temel ilke ve kavramların özümsemiş olup olmadığını ve olayın mühendislik problemlerine genel yaklaşımını belirlemeye sorular soruluyor” deniliyor.

Yetkinliği sınamak üzere yapılan bir sınavın tamamen genel bilgiyi ölçeceğini söylemek mantıksızlık örneğidir. “Adayın bilgi düzeyi ile etik anlayışı ve meslek sorumluluğu duygusuna ilişkin izlenimler kısa notlarla belirtilir.” Maddesi ile sınavı yapan kurula geniş bir yetki alanı tanıyor. “Aday, başvuru harcının 5 katı tutarında itiraz harcı yatırıldıktan sonra, yetkin mühendislik kuruluna başvurarak sınav sonucuna itiraz edebilir. İtiraz başvurusunu değerlendiren yetkin mühendislik kurulu, gerekli görürse adayın sözlü sınavını değişik bir jüri oluşturarak yenileyebilir. Yetkin mühendislik kurulunun itirazla ilgili kararı kesindir. İtiraz haklı görülürse itiraz harcı başvuru sahibine geri verilir. Aksi durumda, itiraz harcı geri ödenmez ve aday iki yıl boyunca yeni-

AB uyum yasaları menşesine sahip “yetkin mühendislik” ile eğitimin paralaştırılması konusunda yeni bir adım atılmış olacak. Üniversite eğitimi büyük oranda anlamsızlaşırken, var olan açık verilecek kurslar ve sonunda yapılacak sınav ile kapatılacak. Tabi bunların tümü belli bir ücrete tabi olacak. Böylece hem sermayenin ihtiyaçlarını karşılayacak iyi yetişmiş elemanlar sağlana-

cak, hem de sınav ve kurslar üzerinde yeni bir sektör oluşacak. Kanunun diğer bir yönü ise, toplum yararını gözetilen TMMOB örgütlülüğünün ve muhalif kimliğinin ortadan kaldırılması çabasıdır.

Tüm bu sorunların önüne geçilebilmesi için ;

- Her düzeyde bölge farkı gözetmeksizin eşit, parasız, bilimsel demokratik eğitim verilmeli. İdeolojik ve oy toplama kaygılarıyla değil, bilimsel ilkelere göre eğitim verilmelidir. Niteliksiz, alt yapısı eksik üniversite açılması uygulamalarına son verilmelidir.
- Teori ile pratik arasında, üniversite ile hayat arasında organik bağı kurmuş politeknik eğitim verilmelidir.
- Naylon stajların önüne geçilmeli, odanın denetimi ve üniversitelerinin yürütücülüğünde öğrencilere staj imkanı sağlanmalıdır.
- Eğitim ve öğretim politikası ülkemizin sosyal ve ekonomik sorunlarına duyarlı, bilimsel özgürlüğe sahip insan yetiştirecek anlayışta düzenlenmeli; düşünme, açıklama, tartışma, sorgulama, irdeleme, karar verebilme veya sonuç çıkarma gibi bilim felsefesi ve bilimsel yönetimin içinde olan kavramların yanı sıra davranış biçimi ve kültür kavramları içermelidir.
- Çarpık eğitim sisteminin sonuçlarını çözmekten uzak olan bu tasarı mühendislerin daha fazla sömürülmesine hizmet edecektir.

TMMOB; geçmişin çizgisini koruyarak, yeni dönemde emeğin kurtuluşundan yana aydınların bir örgütü olarak işçi sınıfıyla ilişkilerini güçlendirmek amacıyla örgütlülüğünü geliştirmelidir.

Selçuk AKINCI
İstanbul Üniversitesi

Yetkin Mühendislik yasası genel hatlarıyla incelendiğinde bizler için bir takım avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır. Şimdi bu avantaj ve dezavantajlar hakkında konuşalım.

Yetkin mühendislik, tüm ülkede kişiler ve kamu yararı ile etik ilkelerine uygun, bilimsel gerçekler ve çağdaş tekniklere dayalı, üstün nitelikli ve güvenilir mühendislik hizmetlerinin sunulmasını ve bu hizmetlerle ilgili yanlış uygulamaların önlenmesini sağlamaktadır.

Yetkin mühendislik, stajlar ve teknik geziler dışında pratik eksiği bulunan yeni mezun olmuş öğrencilere belli bir seviyede tecrübe sahibi mühendisin yanında tecrübe kazanma olanağı vermektedir. Yetkin mühendislik, mesleğini yapmayı gelecekte düşünmeyenler için zaten bir sorun teşkil etmemekle birlikte, gelecekte bu mesleği yapacak olanların verimlilikleri bakımından birbirlerinden ayrılmalarını ve durumlarını görmelerini sağlar. Yetkin mühendislik, belli nitelikler taşıdığını kanıtlamayı ve bu niteliklere göre belli dallarda çoklu uzmanlaşmayı sağlar.

Yetkin mühendislik, yaptığı işleri körü körüne yapmayan, yaptığı sıradan işleri bile ne yaptığını bilerek ve mühendis zekâsını kullanarak yapan bir mühendis oluşturmakla birlikte, mühendis veya yüksek mühendis gibi bir derece değildir, sadece mesleki ayrıcalıktır ve de yetkin mühendislikte sanıldığı gibi bir yetki kaybı kesinlikle yoktur.

Eğer yetkin mühendislik sistemin yerleşik olduğu ülkelerdeki firma ve mühendislerle işbirliğine girilirse, bu özelliğinin karşınızdakilere sizin niteliğiniz hakkında bir bilgi vereceği kesindir.

Yetkin mühendislik yasasının bu gibi yararları olmakla birlik-

te içerisinde bazı önü kapanması gereken hususları da barındırmaktadır. Bunlara örnek olarak meslek odalarında verilen eğitimin daha sonra bir dershaneleşme şeklinde çoğalması ihtimali bulunmaktadır. Bu yasa başta ABD ve birçok Avrupa ülkesinde uzun süredir uygulanmaktadır. ABD'deki yasada "junior engineer ve senior engineer" terimleri bulunmaktadır. Jr. Engineer'lıktan Sr. Engineer'lığa geçiş için birtakım konferanslarda sunum yapmak ya da meslekte belirli bir süre geçirdikten sonra meslekle ilgili bir sınavı başarı ile tamamlamak gerekmektedir. Bu sınav 5 yılda bir zaman içerisinde mühendislik disiplininin ve teknolojiye ayak uydurmanın kontrolü için tekrar yapılır. Bunun oradaki mühendislere getirisi bulunmaktadır, eğer bu Türkiye'de de olursa ülkemizde bir meslek etiği oluşmadığından ve işletmelerde düşük maliyet en önemli unsur olduğundan yetkin mühendisliğe geçiş sırasında işten çıkarmalar yaşanabilir. Ayrıca, bizce yetkin mühendislik üniversitelerdeki eğitime güven duyulmamasından dolayı ortaya çıkarılmış bir husus olup eğitim sorununa yüzeysel bir çözümdür.

Türkiye'nin de bugünkü durumu göz önüne alındığında zaten piyasada yazılı olmasa da bir gönüllü yetkin mühendislik bulunmaktadır. Yani hiçbir işletme yeni mezun birini o işletmede az da olsa bir mühendisin yanında tecrübe kazanmadan işletmenin en yetkili mühendisi yapmaz, yapmıyor da. Biz bu veriler ışığında yetkin mühendislik yasası eğer çıkacaksa içerisindeki bazı tehdit unsurlarının önü kesilerek çıkmasında bir sakınca görmüyoruz...

Esen TUNCER
İstanbul Teknik Üniversitesi

Bugünlerde birçok yasa tasarısını tartışan meclisin gündeminde mimar ve mühendisler ile bu alanlarda eğitim gören öğrenciler için hazırlanmış “Yetkin Mühendislik Yasa Tasarısı” da tartışılıyor. Aslında incelendiğinde, daha önceden karşımıza değişik şekillerde çıkmış olan bir yasa. Örneğin, Eğitim Fakültelerinde okuyan öğretmen adayı öğrenciler için getirilen formasyon zorunluluğu ve tıp fakültelerinde okuyan doktor adayı öğrencilerin 4 yıl uzmanlık eğitimi alması ve tıpta uzmanlık sınavını geçtikten sonra doktorluk yapabilmeleri gibi. Peki nedir Yetkin Mühendislik Yasası?

Yasa 1996 yılından itibaren geniş olarak tartışılmaya başlandı. 2000 yılında TMMOB’ye “uzman mühendis” belgesi verme yetkisi tanıyan 601 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin kabul edilmesinden sonra; bazı odalar, kendi yönetmeliklerini hazırlayarak “yetkin / uzman mühendis” belgesi vermeye başladı. 28 Şubat 2005 tarihinde de Bayındırlık Bakanlığı tarafından hazırlanan yasa taslağı, yakın bir tarihte görüşülmek üzere mecliste bekletiliyor. Bu sürece paralel olarak YÖK de 2005–2006 öğretim yılından itibaren üniversitelerin verdiği diplomalara mühendis veya mimar unvanı yazılmaması kararını aldı ve uygulamaya başladı. YÖK’ün bu konudaki açıklaması şöyle: “... diplomalara unvan yazarak çalışma alanlarını sınırlandırmak yerine mezun oldukları bölüm ve/veya ana sanat (anabilim) alanında ön lisans/lisans/yüksek lisans derecesi verilmesine ilişkin karar 27.04.2003 tarihli Üniversitelerarası Kurul toplantısında yinelenerek Başkanlığımıza gönderilmiştir. Söz konusu karar 2547 sayılı Kanun’un 2880 sayılı Kanun’la değişik 43/b maddesi uyarınca Yükseköğretim Genel Kurulu’nun 03.06.2005 tarihli

toplantısında görüşülmüş ve 2005–2006 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere diplomalara unvan yazılmaması öğrenim görülen program adının ve derecesinin belirtilmesinin uygun olduğuna karar verilmiştir.”

Yetkin mühendislik, geniş olarak 17 Ağustos 1999 depreminden sonra tartışılmaya başlandı. Yetkin mühendislik gibi bir belgelendirme sisteminin gerekliliği, depremde yıkılan binaların sorumlusunun; o projelere imza atan mühendisler olması düşüncesine dayandırıldı. Eğitim sisteminin mühendis yetiştirme konusunda yetersiz olduğu, mezun olan mühendislerin bilgi ve deneyim eksikliği nedeniyle yanlış ve topluma zarar veren projelere imza attığı iddia edildi. Ve buna çözüm olarak; esas olarak Anglosakson kültürüne sahip ülkelerde (ABD, İngiltere, Kanada ve Avustralya) kullanılan, bizim ülkemizinse ABD’den örnek aldığı bir model önerildi.

Yasa taslağının amacını tanımlayan birinci maddesi şöyledir: “Bu kanunun amacı, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili uygulama ve denetimin yapılabilmesi için; uzmanlık alanı ve yetkili üyeliğin tanımlanması, yetkili üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmaları, yaptıkları işler ile tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Meslek Odalarınca belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde yetkili üyelerin kamuoyuna önerilmesinin sağlanmasıdır.” Yine yasa taslağında “uzmanlık”, “uzmanlık alanı”, “yetkili üye” ve “belge” tanımları bulunmaktadır. Bu tasarıya göre uzman olan ve olmayan mühendis ayrımı yapılmıştır. Ancak uzman olmayan mühendis, bilgi üretip proje yapamayacağına, yalnızca yapılan projeyi uygulayabileceğine – imza yetkisi olmayacağına– göre aslında mühendis değil; bu tanıma karşılık gelen teknisyendir.

Bu çözüm önerisine, akademik eğitimin mühendis olmak için

yeterli olmadığı düşüncesinden varılmıştır. Bu düşünceye göre; mühendis olabilmek için, deneyim kazanmak adına bir mühendisin yanında staj yapmak, yani öğrenim sürecinde usta-çırak ilişkisi şarttır. Oysa görülmelidir ki; modern toplumda eğitim ve öğretimin, meslek öğreniminin, mühendislik öğreniminin hem teorik hem de pratik gereklilikleri akademik kuruluşlarca karşılanmalıdır. Bu yasayla, pek çok yeni mezun mühendis çok düşük ücretlerle, hatta hiç ücret almadan uzun süreler “yetkin” bir mühendisin yanında çalıştırılacak; böylece mühendisler arasında katmanlaşma olacaktır. Yanında “mühendis adayları” çalıştırarak bundan kar sağlayan “yetkin mühendisler” ve ucuza çalıştırılacak “stajyer mühendisler” olacaktır. Staj döneminde bu mühendis adaylarının yaşamlarını nasıl sürdüreceği düşünülmemiştir.

Yetkin mühendislik yasası ile birebir ilişkili ve paralel yürüyen bir süreç de gözümüze çarpmaktadır. 1 Ocak 2005’te GATS (Hizmet Ticareti Genel Anlaşması) da yürürlüğe girmiştir. Türkiye GATS’a kurucu üye olarak imza atmış ve 1 Ocak 1995 tarihinde kabul edilmiş ve resmi gazetede yayınlanmıştır. Küreselleşme politikalarının araçlarından biri olan GATS, uluslararası hizmet ticaretine ilişkin temel kavram, kural ve ilkeleri ortaya koyan ilk çok taraflı anlaşmadır. GATS kapsamında ülke taahhüt ve muafiyet listeleri 1995 yılında TBMM’de onaylanmış ve aynı yıl Türkiye, Dünya Ticaret Örgütü’nün (DTÖ) resmi üyesi durumuna gelmiş ve dolayısıyla GATS bir iç hukuk düzenlemesi niteliği almıştır. Anlaşmaya göre yasa 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu yasa ile ülkemizin 155 hizmet sektöründen 72’si serbest rekabete açılmıştır. Mühendislik/mimarlık alanı da uluslar arası rekabete açılan alanlardandır. AB direktifleri (89/48/EEC) doğrultusunda, AB ülkeleri ile mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması atılacak adımlar, GATS kuralları gereği tüm DTÖ üyesi ülkeler için geçerli olacaktır. Bu süreçle ilgili Devlet Planlama Teşkilatı’nın

hazırlamış olduğu raporda şöyle denmektedir: “Mevcut koşullar dâhilinde mühendislik mimarlık hizmetleri alanında AB ile olası bir serbestleşme halinde, Mimar-Mühendis’lerin karşılaşacakları rekabet edebilme sorunu dikkate alındığında, sektörün büyük oranda dışarıdan gelecek olan hizmetlere ve hizmet sunucularına yardımcı hizmet sunmak konumuna itilebileceği ve mevcut

Bu belgelendirme sistemiyle de bu süreç tamamlanacak, ülkemizdeki özellikle genç mühendisler, teknisyen konumuna itilecek, diplomalı işsiz oranı artacaktır.

Yanlış mühendislik uygulamalarının, “imzacılığın”, topluma zarar veren projelere imza atmanın, depremin yıkıntılarının da böyle bir belgelendirmeye önlenebileceğini düşünmüyoruz. Çünkü biliyoruz ki, bunlara sebep olan esas olarak bilgisizlik değil; kar hırsıdır. Para kazanmak uğruna rahatça mühendislik etiği çiğnenmekte, topluma zarar veren, insanları yıkıntılar altında bırakan projeler imzalanabilmektedir. Tüm bunlar, mühendisin yalnızca bilgisini ölçerek değil; ancak yapılan her türlü proje ve mühendislik uygulaması denetlenerek önlenebilir.

Üniversite eğitiminin eksikliğinin, birkaç saatlik ya da günlük kurslarla, bir mühendisin yanında yapılan stajla kapatılabileceğini düşünmüyoruz. Bu eksikliğin telafisi, yine akademik kurumlarda yapılmalıdır. Yani üniversite eğitimi hem teorik hem pratik anlamda yetkinleştirilmelidir ve mühendislik unvanını yine üniversiteler vermelidir.

Yetkin Mühendislik konusunda odalar üniversite eğitiminin yetersizliğini ortaya koyup bu sürece müdahale etmeli ve mücadele etmelidirler.

Burcu YURTAYDIN
Selçuk Üniversitesi

Hepimizin bildiği, duyduğu gibi son zamanlarda en çok konuşulan bir kavram var yetkin/uzman mühendislik. Peki nedir bu yetkin mühendislik, şartları nelerdir, bu konuda neler hedeflenip uygulanacak yada hedeflerine uygun olarak demokratik bir biçimde uygulanabilecek mi? Açıkçası bizim üniversite olarak en çok tereddüt ettiğimiz konu yetkin/uzman mühendislik. Anladığımız kadarıyla bu kavramın niteliği bir yandan getirirken diğer taraftan götürülecek gibi. Yani mezun olduktan sonra sahip olacağımız diplomanın öneminin azalacağı ve yeterli görülme-yeceği. Peki yetkin mühendislik şartları neler onlara bakalım:

İlk olarak

- Mühendislik-mimarlık diploması sahibi olma
- Belirli bir alanda bir süre(2-5 yıl) çalışmış olma
- Mesleki yeterlilik açısından gerekli meslek içi eğitimleri almış olma
- Yapılacak sınavlarda başarılı olma

Yönetmelikte amaç olarak gösterilen mühendis ve mimarların meslek alanlarındaki hizmet kalitesinin yükseltilmesi için uzman mühendis belgesi edinebilmelerine yönelik eğitim programları ile yapılacak sınavlarla ilgili esasların, sınav konularının, eğitim programlarına katılım ve sınav giriş ücretlerinin belirlenmesi, sınav komisyonlarının oluşum, çalışma yöntem ve usullerinin tespiti ile uzman mühendis yanında çalışma şekli ve süresi, uzmanlık belgesi verilmesi süresi, yenilenmesi ve iptaline ilişkin hususlar ve meslek deneyimi için aranacak koşulların düzenlenmesidir. Fakat bu nasıl sağlanacak?

Örneğin; bir işletmede yıllarca oturarak çalışmış bir mühendisi ve bunun yanında mesleğine başlayalı henüz çok olmamış fakat meslek adına gerekli tüm donanımlara sahip olan bir başka mühendisi ele alalım. Şimdi ilk bahsettiğim mühendis uzman mühendisliğin birçok şartını sağlıyor tamam ve bu yetkiyi aldığı da düşünürsek, diğer taraftan mesleğine yeni başlamış mühendisin bu yetkiyi alamayacağı da söz konusu olurken, sizce bu ne kadar adil olur? Uzmanlaşırken zaman kısıtlaması olmaması kanısındayız. Bizlere yetkin mühendislik sıfatı dışında her alanın kendi uzmanı olması daha mantıklı geldi, mesela tıp alanındaki gibi.

Başka bir düşünce daha uzmanlık konusunun üniversite destekli olması, yani oda ile üniversitelerin bağlantılı olarak bu uygulamanın sağlanmasının daha iyi olacağı.

Uzmanlık kavramı gündeme gelmeye başladığından bu yana mesleğimizle ilgili kaygılarımız artmış durumda. Biz mezun olduktan sonra nelerle karşılaşacağız ve meslek dalında ne olarak çalışacağız. Biz geleceğin maden mühendisleri olarak fikirlerimizi söylüyoruz; fakat bu konuda yine de yetersiz olduğumuz açık ve bu konuda biz sizlerden bir şeyler bekliyoruz.

Özgür BALCI
Hacettepe Üniversitesi

Ülkemizin uzun bir süredir gündemine yerleşmiş olan yetkin mühendislik konusu şüphesiz en yakından biz mühendislik öğrencilerini yani geleceğin yeni mühendislerini ilgilendirmektedir. Bu doğrultuda söz konusu uygulamanın birinci dereceden muhatapları olan biz öğrencilerin tepkisi ve duyarlılığı çok önemli bir yere sahiptir. Hal böyleyken “yetkin mühendislik” kavramına en objektif bakış açısıyla yaklaşmamız ve endişelerimizi en içten şekilde dile getirmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Yetkin Mühendislik ve Olumlu Yönleri

Gündeme geliş nedeni ve bahanesi ne olursa olsun, gelişmiş ülkelerde de uygulanmakta olan “yetkin mühendislik”, “yetkili mühendislik” ya da “profesyonel mühendislik” kavramı kuşkusuz bir takım eksiklikleri gidermek ve mevcut bazı boşlukları doldurmak için vardır.

Her şeyden önce hepimizin bildiği gibi mühendislik sürekli değişen bir çevrede yürütülen bir meslek dalıdır ve bir mühendis bu çevredeki değişimlere ayak uydurduğu sürece başarılı bir mühendistir. Yıllar önce mezun olunan üniversitelerde öğrenilen bilgiler; teknolojik, hukuksal, ekonomik vb. çevresel koşulların değişmesi nedeniyle meslek yaşamının ilerleyen yıllarında yetersiz kalabilir ve güncellenmesi ya da yeniden öğrenilmesi gereken bilgiler olabilir. İşte bu noktada aklımıza “hizmet içi eğitim” ve “hayat boyu öğrenme” gibi kavramlar aklımıza gelir. Sektörde çalışmakta olan mühendislerin ne ölçüde geri kaldıkları ve eksikleri olduğu ancak meslek yaşamı boyunca sürekli yapılan kontrollerle anlaşılabilir. Tabi ki sadece mühendislik dalla-

rında değil, diğer bazı konularda da yapılması gereken süreklilik kontrolleri vardır. Bir örnekle açıklamak gerekirse, ülkemizde sürücü ehliyeti alan bir insan yıllarca hiçbir kontrolden geçmesizin belgenin kendine verdiği yetkileri kullanabilmektedir. Belge alındıktan sonraki yıllarda yaşanacak çeşitli sağlık sorunları kişinin belgesini kullanmaya engel teşkil etmemektedir. Oysa ki sürücü belgesi alan kimselere ileriki yıllarda yapılacak çeşitli kontroller gözü görmeyen ya da kolu kopmuş şoförlerin trafikte seyretmesi gibi komik durumların yaşanmasını engelleyecektir. Kısaca mühendislik mesleğinde yeterliliğin sürekliliğinin sağlanması ve ispatlanması için meslek yaşamının çeşitli periyodlarında yapılacak yeterlilik kontrolleri ülke sanayisi ve mesleğimizin kaliteli bir şekilde uygulanması için çok faydalı olacaktır.

Yetkin mühendislik yasasının getirdiği bir diğer fayda ise uygulamada hiçbir tecrübesi olmayan yeni mezun mühendislerin bir anda yasal anlamda sınırsız yetkilerle donatılmasının doğurabileceği bazı sakıncaların en baştan önüne geçilmesi olacaktır.

Özellikle maden mühendisliği gibi “uygulamalı mühendislik” alanlarında öğretim kurumlarında alınan teorik bilgiler genç mühendislerin ancak pratik mühendislik hayatında kazanabilecekleri bazı bilgi ve becerileri kazandıramamış olabilir. Hatta kazandıramayacaktır da. Bu konuda Avrupa ülkelerinde yeni uygulanmaya konan ECTS kredi sistemi örnek alınabilir. Bu sistemde bir mühendislik öğrencisinin “yetkili bir mühendis” olabilmesi için toplaması gereken kredilerin bir kısmı üniversite öğretiminin dışında tanımlanmış ve uygulamalı bir eğitim süreci kapsamında ya da yüksek lisans eğitimi kapsamında veya bir takım sertifikalar alınarak kazanılması öngörülmüştür.

Ülkemizde ulusal ya da uluslararası bir akreditasyon mekanizması kurumsallaşmamış olduğu için, üniversiteler arası eğitim düzeylerinde bir takım farklılıklar olduğu görülmektedir. Çeşitli

üniversitelerden farklı düzeyde eğitim olanakları ve farklı düzeyde donanımlarla mezun olan genç mühendislerin yasal (yetkisel) anlamda aralarında hiçbir fark bulunmamaktadır. Ayrıca eğitim sürecince oluşan her türlü eksiklik bir bakıma bu uygulamayla giderilebilir. Genç mühendisin bilgisi eğitim sonrası bir potadan geçirilerek sınanma olanağı doğacaktır. Kısaca mühendisin yetkinliği üniversite bölümlerinden bağımsız olarak sektör içinde tespit edilecektir. Böylece kendisini iyi eğitmiş olan mühendislerin bilgi ve becerileri taçlandırılmış olacaktır.

Mühendislik fakültesinden mezun olmuş bir kişi hiç mühendislikle uğraşmasa bile, örneğin büfecilik yapsa, yıllar boyunca mühendislik diplomasına ve dolayısıyla yetkisine sahip olmaktadır. Yetkin mühendislik yasasıyla oluşturulacak ortam; bu durumun önüne geçecek ve mühendislik mesleğinin toplumda kaybolmaya başlayan saygınlığını ve mühendislerin kendilerine olan güvenini yerine gelmesini sağlayacaktır.

Yetkin Mühendislik ve Beraberinde Getirdiği Endişeler

Yetkin mühendisliğin gelmesinde biz öğrencileri en çok endişelendiren konu, bizlerin mezun olduktan sonra çalışmaya başlayacağımız tesislerde ne tür iş koşullarının beklediğidir. Yıllarca süren mühendislik eğitiminden, üniversite sıralarında dökülen terlerden sonra “yetkin” henüz yetkin olmadığımız için çok düşük ücretlerle işe başlayıp, yıllarca işletmelerde sürdürülmek istemiyoruz. Ortalama beş yıllık bir mühendislik eğitiminden sonra bir beş yıl daha karın tokluğuna çalışıp, ömrümüzden tam on yılı tam anlamıyla bir mühendis olmak için vermemizin istenmesi adalet değil. Söz konusu on yıl ortalama bir insan ömrünün neredeyse altıda biri ve bu hesaba daha önceden aşılması gereken zorunlu öğretim ve lise yılları dahil değil. Mühendislik öğrencilerinden “yetkin” olabilmeleri için on yıl süre istenirse

bu birçok arkadaşımızı yıldıracaktır. Bu koşular altında genç mühendislerin yetişmesi engellenecek ve ülkemizin gelecekte yetişmiş teknik personel sıkıntısı yaşamasına bile neden olabilecektir. Kısaca, stajyer mühendislerin istihdam koşulları adaletli bir şekilde yasal olarak düzenlenmeli ve stajyer olarak çalışılması gereken sürenin makul bir şekilde ayarlanması gerekmektedir.

Aklımıza takılan bir diğer soru işareti ise yapılacak olan yetkinlik sınavının ve yetkinlik için istenen diğer koşulların niteliği, güvenilirliği ve adaletliliği olacaktır. Ülkemizde torpil, adam kayırma gibi birçok olumsuz ve güvensiz ilişkilerin bulunduğu zeminde ne kadar başarılı bir yetkinlik elemesi yapılabilecektir? Her yönüyle güzelce hazırlanmış ve ilk yıllarında başarılı bir şekilde uygulanmış bir yetkin mühendislik süreci ya gelecek yıllarda ülkemizin diğer koşullarına ayak uydurup, çürüyen işe yaramaz bir sistem haline gelirse? Yetkin mühendislik sınavları harcı yatıran herkesin kolayca geçtiği birkaç yıllık çalışmanın ardından yetkin olabilmek için yerine getirilmesi gereken bir zorunluluk ve maddi bir angarya olursa? Tüm bu endişelerimiz giderilmedikçe getirilecek olan yetkinlik sisteminin hiçbir anlamı ve önemi yoktur. Olsa olsa ülkemizdeki bürokrasi zincirine bir yenisi eklemiş olur.

Tüm bu faydalar ve endişeler hakkında tartışmalar uzun sürebilir. Ama görmezden gelinmek istenen asıl sorun farklıdır. Asıl sorun sayısı almış başını giden üniversiteler ve hala üniversitesi olmayan şehirlere üniversite açılması istenmesi sorunudur. Politikacılar ülkemizin sektörel ve eğitimsel anlamdaki sorunları görmezden gelerek iktidar ve prestij kaygıları nedeniyle gerekli gereksiz her yere üniversite ya da bölümler açmaktadır. Üniversite açılması kaydıyla oluşan şehir ve bölge yapılarındaki bu suni değişimler maalesef eğitimin ve sektörün çok büyük bir

.....

çıkmaza girmesini sağlamıştır. Aynı politikalar geçmişte olduğu gibi günümüzde de devam etmektedir. Böylece ortaya çıkan donanımsız üniversiteler, çok sayıda ve niteliksiz mühendis yetiştirmeye başlamıştır.

Sektörel sorunlar:

2005 yılı rakamlarına göre ülkemizdeki tam 22 bölümden 649 maden mühendisi mezun olmuştur. Ülkemizdeki yıllık maden mühendisi ihtiyacının en iyimser yaklaşımla 50-60 kişi olduğu düşünülecek olursa, taşra bölgelerde açılan üniversitelerin sektörden ve piyasadan ne kadar habersizce ya da umursamazca açılmış olduğu görülecektir. Hatta mezun ettiğimiz mühendis sayısı o kadar fazladır ki Kanada, Avustralya, Amerika, Güney Afrika Cumhuriyeti gibi madencilik alanında dünyanın en gelişmiş ülkelerinin yıllık mühendis ihtiyacı toplamının bile üstündedir. Ülkemizde bulduğumuz 22 maden mühendisliği bölümüyle, tüm dünyadaki 270 maden mühendisliği bölümünün tam % 8'inin ülkemizde olması gerçekten de durumun vahametini ortaya koymaktadır.

Eğitimsel Sorunlar:

Ülke ekonomisinin hali ortadadır. Ülkenin ekonomik koşullarından bağımsız olarak eğitimin gelişmesini düşünmek bir hayalden öteye gitmez. Maden mühendisliği gibi uygulamalı mühendislik bölümlerinde çeşitli eğitim imkanlarının varlığı ve güncelliği ise tartışılmazdır. Kısaca maden mühendisliği eğitimi maddi olanaklarla doğrudan alakalıdır ve yeterli kaynak aktarılmayan maden mühendisliği bölümleri maalesef sayıca çok fakat iyi eğitilememiş ve iyi eğitilebilme şansı verilmemiş genç mühendisler yetiştirmektedir.

Hal böyleyken çok sayıda maden mühendisliği bölümünün açılması donanımsız ve “yetkinliği” tartışılır üniversitelerimizden yetiştirdiğimiz genç maden mühendislerinin yetkinliğini farklı boyutlarda tartışmak ne kadar mantıklı olacaktır?

Sonuç

Yetkinliğin sadece yeni mezunlar için değil tüm çalışan mühendislerin becerilerinin sürekliliğini ölçer nitelikte adaletli, objektif, uluslararası ve ulusal rekabeti tetikleyici bir komisyon tarafından verilmesi ve bu olumlu özelliklerin uzunca yıllar sürdürülebilirliğinin sağlanmasını istiyoruz.

Yeni mezun mühendislerin staj dönemlerinde gerekli yasal önlemler alınarak korunmalarını, yani sosyal ve ekonomik anlamda mesleklerinin onuruna yakışır bir şekilde istihdam edilmesini istiyoruz.

Eğitim kurumları, sektör ve devlet kurumları arasında sıkışıp kalmış olan öğrencilere daha kaliteli eğitim verilmesi ve pratikte istihdam edilmesi mümkün olmayan sayıda mühendisin mezun edilip kaderlerine terk edilmemesi gerektiğini ve bu konuda gerekli önlemlerin alınmasını istiyoruz.

Bayram Tolga SELÇUK
Orta Doğu Teknik Üniversitesi

17 ağustos depreminden sonra gündeme gelen yapıların sağlamlığındaki problemler, mühendislerin yeteri kadar sağlam olan yapıları inşa etmedeki yeterlilikleri konusunda yeteri kadar bilgi ve beceri sahibi olup olmadıkları konusunu ortaya çıkarmıştır. Avrupa Birliğine katılım sürecinde, zaten Avrupa birliği ülkelerinde de tartışma konusu olan hali hazır eğitim sisteminin mühendislik için yeterli olup olmadığı konusunda bir yasa tasarısı hazırlamaya karar verilmiştir. Yetkin mühendislik yasa tasarısı adı altında ele alınan bu taslakta yetkin mühendis olma koşulu şöyledir,

- 1- Mühendislik diplomasına sahip olma
- 2- Belirli bir alanda belirli bir süre (2-5 yıl) çalışmış olma
- 3- Mesleki yeterlilik açısından gerekli meslek içi eğitimleri almış olma
- 4- Yapılacak sınavlarda başarılı olma

Sorun gerçekten mühendislerin yetkin olup olmamasından mı kaynaklanmaktadır?

Bu konuda, şimdiye kadar çöken evlerin ve maden ocaklarının nedeninin arkasında sırf mühendislerin bilgi ve deneyim eksikliğinin olduğunu düşünmüyoruz. Bunun arkasında öncelikle güvenliği düşünmeyip, azami kar elde etme amacıyla olan, insanların hayatlarına bir nebze olsun önem vermeyen para hırsıyla gözü dönmüş sermaye olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü, kapitalist sistemin getirdiği rekabet kaygısı ve daha fazla

nere kazanma bursu, bir mühendisler için ilk olarak önem vermemiz gereken, güvenlik anlayışının önüne geçirilmeye çalışılıyor. Türkiye’de son yıllarda çöken ve can kaybına neden olan kazaların çoğunluğu küçük özel işletmelerde meydana gelmiştir ve eğer ayrıntılı incelenirse bu işletmelerin iş güvenliğine yeterince önem vermediği ve işçi sağlığı ve iş güvenliği kapsamında bulunması gereken kurtarmayla ilgili bir birim oluşturmadığı görülebilir. Son 15-20 yıllık süreçte yapılan kamusal alanların özelleştirilmeleri nedeniyle birçok küçük işletme maden açma ve işletme yetkisi elde etmiş ama yasalardaki boşluklar ve madenlerin yeteri kadar denetlenmemelerinden kaynaklı olarak, iş güvenliği konusunda eksiklerini gidermeye önem vermemiştir. Özelleştirmeler Türkiye madenciliğine, üretimdeki gelişme anlamında belki katkı sağlamış olabilir, fakat madencilik, iş güvenliğine yeterince önem vermeden, ilk olarak karı amaçlayarak yapılabilecek, basit bir meslek değildir.

Biz biliyoruz ki teknik bir konu olarak sunulan bu yasanın arkasında politik bir kaygı vardır. Çünkü yetkin mühendislik yasası esnek üretim tarzı piyasa için esnek istihdam ve ucuz işçi gücü yaratacağı için çok önemli bir yasadır. Bu yasayla mühendisler arasında yapay bir ayırım yapılarak emek sömürüsü kat ve kat arttırılabilecektir. Üniversiteden yeni mezun olmuş bir mühendis 2-5 yıl arası çok düşük meblağlara çalıştırılabilecek ve bu süre sonunda işine rahatlıkla son verilmesinin yolu bu yasa sayesinde açılacaktır. Yetkin mühendislik yasasıyla kalifiye eleman sayısı azaltılıp işsizlik oranı arttırılacaktır. İşsizlik, ücretleri aşağı çekmenin en etkili yollarından biridir. Ayrıca bu yasaya ilintili olarak çıkarılmak istenen bir başka yasa olan yabancı mühendis yasasıyla da bu topraklarda ki mühendislerin değeri bir kez daha düşecek, emek sömürüsü bir kat daha artacak ve ücretleri daha aşağıya çekebilecek bir başka yasa olacaktır.

Yetkinlikte üniversitenin önemi

Peki yasa çıkarsa neler olacak? Üniversitelerin mühendislik bölümlerinden mezun olmuş insanlar, mühendis sayılmayacak, mühendis olabilmeleri için bazı kurumların uyguladığı belirli aşamaları tamamlamaları gerekecek ya da yetkin mühendis olmuş birinin onayını alması gerekecektir. Yani, yetkinliğe ulaşmanın koşulu güvenilirliği şüpheli şahıs ve kurumların eline bırakılarak hem üniversitelerde verilen eğitim bu yolla biraz sistem dışına itilip önemsizleştirilecek hem de üniversiteler bu nedenle güvenilirliğini yitirecektir.

Sorun eğitim sisteminin sorunları olmasına rağmen, çözüm olarak eğitim sisteminin işleyişindeki bozuklukları giderip, eğitimin kalitesini arttırmak yerine, bu eğitime ek olarak insanların eğitimi, üniversiteler dışındaki insanların ve kurumların eline bırakılmak istenmektedir. Eğitim sistemindeki çatlakları onarmak yerine, yeni üniversiteler açıp, bu çatlağın daha da genişlemesine neden olanlar, bu yanlışların çözümü olarak bizim karşımıza yetkin mühendislik yarasını bir çözüm olarak getirmektedirler.

Şu an yürütülen “yetkinlik” tartışması, çok önemli bir toplumsal sorunumuzu gizlemektedir. Bu sorun, eğitim sisteminin, okul öncesi dönemden yüksek öğrenimin en uç noktasına kadar çürümüş, yozlaşmış, anti-bilimsel, gerici yapısıdır. Bu genel sistem içerisinde özellikle yüksek öğrenimin içerisinde bulunduğu açmazlar, sorunun özüne dokunulmadan, sonuçları itibarıyla çözülmesi olanaklı değildir. Biliyoruz ki, piyasanın isteklerine göre şekillenen üniversitelerde bilimsel araştırma ve geliştirme için yeterince bütçe ayrılmamaktadır. Şirketlerin araştırma geliştirme üstleri olarak kullandıkları üniversitelerde, birçok şey sermaye sahiplerinin isteği doğrultusunda şekillenmektedir. YÖK ün kurulmasından bu yana üniversitelerin özerklikleri kalkmış, toplumsal eşitsizliği sürekli ve sistemli olarak üreten eğitim

sistemi sayesinde öğrenciler ve öğretim görevlileri üzerindeki baskılar artmıştır. Üniversite eğitiminin bilimsel, özerk ve demokratik yollarla sürdürülmemesi sonucunda üniversitelerden mezun olan öğrenciler, ezberci, her şeyi olduğu gibi kabullenen, araştırma duygusuna sahip olmayan, bilimsel kriterleri önemsemeyen insanlar olma yolundadırlar.

Biz bu noktada diyoruz ki, mühendislik eğitimi usta çırak ilişkisine bırakılmayacak kadar önemli bir konudur ve yeri üniversiteler olmalıdır. Yani, mühendislik kalitesinin artırılmasının çözümü yine üniversitelerdedir. Çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirmek ve yine çok sayıda donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ihtiyaçlar doğrultusunda yeterli eğitim kadrosu ve alt yapıya sahip üniversiteler oluşturulmalı, şimdye kadar açılmış bulunan üniversitelerin eğitim düzeyi artırılmalı ve kalite eşitsizliği ortadan kaldırılmalı, eksik alt yapıları tamamlanmalıdır.

Yetkin mühendislik yasası, CPE ve karşı mücadele

Hayatımızın, yaşam tarzımızın biz isteyelim ya da istemeyelim her zaman bir politik tarafı vardır. Bu yüzden seçimlerimiz de her zaman bir politik tavidir. Ve biz geleceğin mühendis adayları olarak yaptığımız seçimlerle verdiğimiz kararlarla aslında her zaman politik bir tavır sergiliyoruz. Bu yüzden eğer bizim geleceğimizi de etkileyen bir karar verilecekse buna karşı verilecek tepki de toplumsal bir mücadele olmalıdır. Bu mücadeleye ister emek ve hak sömürsüne karşı sınıfsal bir mücadele deyin, ister toplumsal bir karşı duruş, bu işçi sınıfının birer mensubu olan biz mühendis adayları için kaçınılmaz bir gerçektir.

Yetkin mühendislik yasa tasarısını gündeme geldiğinde ilk olarak aklımıza Fransa'da geçen sene yürürlüğe konulup gençlerin baskısı, grevleri ve üniversite işgallerine kadar varan eylemleri

sonunda yasanın geri çekilmesiyle sonuçlanan CPE yasası geldi. Hemen hatırlamak gerekirse CPE (Contrat Première Embauche) Fransa'da süre kısıtlaması olmayan iş sözleşmelerine yönelik bir yasa. İlk olarak Fransa başbakanı Dominique de Villepin tarafından 16 Ocak 2006'da yürürlüğe konulmak üzere açıklanan sözleşme, 26 yaşından küçük olan gençlere ve yirmiden fazla çalışanı olan şirketlere yönelik. Bu sözleşmeye göre "iş sağlama" (consolidant de l'emploi) denen ilk iki senelik dönemde hiçbir sebep göstermeden işverenin çalışanı çıkarabilmesi mümkün kılınıyor. Yani bu yasa Türkiye de uygulanmaya konulmak istenen yetkin mühendislik yasasına çok benziyor en azından nedenleri açısından. Fransa da gençler, öğrenciler ve işçi sınıfı kendi ellerinden alınmak istenen haklarını ve ileride belki de işsiz kalmalarına neden olacak ve hatta insanlar arasında etnik ayrım yapılması ile sonuçlanabilecek, neo-liberal politikalar sonucunda şekillenen bu yasaya, karşı duruşlarını göstermişlerdir. Yapılan grevler, ders boykotları ve üniversite işgalleri olumlu sonuçlanmış ve Fransa hükümeti bu yasayı geri çekmek zorunda kalmıştır.

Karşılıklı süreçlere bakılırsa Fransa'da da aynı süreç işlemiştir. Yani devletin ve sermayenin ucuz iş gücüne ihtiyaç duymasından dolayı, Fransa'da da sermayenin sözünün dışına çıkamayan hükümet, işçi sınıfının kazanılmış haklarını gasp etme yoluyla bu hakları geri almak için bir adım atmıştır. Tabi ki bu yasayı allayıp pullayıp sanki insanlar için çok iyi bir gelecek sunuyormuş gibi gündeme getirmiştir. Fakat bu yasaya tepki hemen gelmiştir. Sivil toplum örgütleri, sendikalar ve kazanılmış hakların önemini iyi bilen ve sermayenin her boşlukta bu hakları geri çekme isteğinin farkında olan bazı gruplar sayesinde bir karşı duruş başlatılmış ve insanlar geleceklerini savunmak için sokaklara dökülmüşler protestolar yapmışlardır. Örgütlü ve olaya her yerde müdahale eden bu karşı duruş, yeri geldiğinde demiryolu işçile-

rinin iş bırakmaları, yeri geldiğinde okullarda ders boykotu, yeri geldiğinde hastanelerde yapılan grevler, yeri geldiğinde de yüz binlerin yaptığı protesto yürüyüşleri sonucunda, insanlar sistemin düzenli işleminin aslında kendilerinden kaynaklandığını, kendi geleceklerine karar verildiği durumlarda söz sahibi olmak istediklerini ortaya koymuştur. Kendilerine sorulmadan getirilen ve kendi geleceklerine zarar veren bu yasanın geri çekilmesini istediklerini hep bir ağızdan söylemişlerdir. Eğer, Türkiye’de biz geleceğin mühendisleri kendi haklarımızı geri kazanmak istiyorsak mücadeleye bir yerden başlamamız gerekiyor. Bu noktada kendi geleceğimiz için verilecek bir kararda söz sahibi olmamız konusunda Fransa’daki gençlerden bir eksikimiz olduğunu düşünmüyorum. Yapılan üretimin, eşit paylaşımı üstünde de söz söyleme hakkımız vardır. Biz sadece teknik görevleri yerine getiren insanlar olmamalıyız ve eğer bizim geleceğimizi de etkileyen bir yasa gündeme geliyorsa bizim de söz hakkımız olmalıdır.

Sonuç

Sonuç olarak yetkin mühendislik yasası insanların yıllarca eğitimini aldıktan sonra mühendislik hakkı kazanmalarını engelleyen ve zorla dayatılan bir yasadır. Yeni mühendis olmuş insanların değerini azaltırken, emek sömürsünü arttıran bir yasadır. Eğitimin yeri üniversitelerdir ve eğer mühendislik kalitesi artırılmak isteniyorsa üniversitelerdeki eğitimin kalitesi artırılmalıdır. Bizim kaşı mücadelemiz sadece yasayla sınırlı kalmayan, ne istediğini bilen ve istediğini almakta kararlı, örgütlü bir mücadele olmalıdır. Çünkü insan hayatına, yaşam koşullarına önem vermeyen, para hırsıyla gözü dönmüş kapitalist sistemin işleyiş tarzı geniş ölçeklidir ve hayatımızın her yerine ve her anına müdahale etmektedir. Kendi yaşam tarzımızı da bu rekabet ortamında onun koşullarına göre şekillendirmemizi beklemek-

.....

tedir. Mühendislik etik bir olgudur arkadaşlar, insana çok büyük sorumluluk yükler. Çalıştığımız yerdeki ilk önceliğimiz oranın maksimum güvenliliğidir, daha sonra o iş yerinin verimliliğini sağlamaktır. Bu yüzden bu sistemin işleyişine karşı duruşumuz her yerde ve insanlığımızın bize kattığı etik değerleri her zaman önemseyen bir konumda olmalıdır.

.....

IV. OTURUM SERBEST KÜRSÜ

.....

MEHMET TORUN- Evet sevgili arkadaşlar, şimdi serbest kürsü konuşmalarına geçeceğiz. Ben kürsüye gelen arkadaşların ismi ve okulunu söyleyerek başlamasını kayıt anlamında önemsiyorum. Bir iki arkadaşımız mazeretleri nedeniyle önce konuşmak istediler. Hasan Ünal, Osmangazi'den, biraz rahatsızmış arkadaşımız, buyurun. Evet Hasan geçmiş olsun.

HASAN ÜNAL- Merhaba arkadaşlar, Osmangazi Üniversitesi'nden Hasan Ünal.

Küreselleşmeyle ilgili sunu hazırladık. Her birimiz yetkin, iyi birer mühendis olmak istiyoruz. Ama şöyle de bir karmaşa çıkıyor karşımıza; dünyayı yöneten sermaye, sermaye birikimi sonucunda üretim mekanikleşiyor. Bunun sonucunda 100 işçiyle yapılan bir iş, bir makine ve 10 işçiyle yapılmaktadır. İnsanlar bunun sonucunda işsiz kalıyor, gelir dağılımı bozuluyor, sermayenin emek üzerindeki sömürü havzaları daralıyor ve birikim krizi denilen günümüz krizi yaşanıyor. Üretimini artıran sermaye, üretimini satamamaya başlıyor, bu da yeni bir pazar arayışına girmesine sebep oluyor. Zamanla bulunduğu yerdeki iş gücünün maliyeti çok gelmeye başlıyor ve ucuz iş gücü sağlamak istiyor. Bir çok firmanın gelip Türkiye'ye yatırım yapmasının sebebi; tamamen pazar yeri ve iş gücü yüzündendir. Bu da ne yazık ki, yeni dünya düzeni, küreselleşme olarak hiç ilgisi olmadığı halde demokratikleşme ve insan hakları adı altında bize yutturuluyor. Şimdi böyle düşünüldüğünde Türkiye'de gerçekten bir şeyler öğreten üniversitelerde buradan mezun olan ve bir şeyler icat eden bir kişi de istenmez. Türkiye'nin kendi sanayisini geliştirmesi istenmez. Örneğin, ülkemiz kendi arabasını yaparsa, diğer otomobil firmalarına rakip olacaktır. Bu da diğer firmalar için pazarın daralması demektir.

Tamamen bu yetkin mühendislik olayı AB normlarında mühen-

dis yetiştirmek adı altında bir göz boyamadır. Mesela GATT ticaret yollarının yabancılar açılmasını göz önünde bulundurursak bu da tamamen küreselleşmeyle bütünleşmektedir. Türkiye’de hem pazarı kullanmak, hem de Türkiye’den daha ucuz işgücünden yararlanmak için fabrika ve benzeri işletmelerin taşınmaları gerekmeyecek, varolan tesiste yurtdışından getirilen daha ucuza malolan doktor, mühendis, işçi ve benzeri vasıflı insanları daha fazla kar etme mantığıyla çalıştıracaklardır.

Türkiye’de taşaron bir firma olmadan rahatlıkla gelip fabrika gibi tesisler açabilecekler, madenler bulup işletebileceklerdir. Bu nedenle biz her şeyin temelinde olan küreselleşmeye karşıyız. Teşekkürler.

MEHMET TORUN- Teşekkür ediyorum Hasan arkadaşımıza. İkinci sırada ODTÜ’den Kerem Akkoyunlu. Buyurun Kerem.

KEREM AKKOYUNLU- Değerli arkadaşlar adım Kerem Akkoyunlu, ODTÜ birinci sınıf öğrencisiyim. Öncelikle ben sırayı ve düzeni bozduğum için özür dilerim, ama sınavım var, birazdan da oraya gideceğim. İki günde de çok doldum, yani çok da hoşuma gitti, aynı zamanda heyecanlandım da. Yani eleştiri babında bir şey olmadı, ama böyle bir konuşma hakkı istedim, öncelikle özür dilerim bunun için.

Değerli arkadaşlar ben şöyle bir başlangıç yapmak istiyorum; bildiğiniz gibi bugün maden mühendisliği bölümü, maden fakültesi, maden mühendislikleri üniversitelerin en düşük puanlı bölümlerinden birisi ve bu anket sonuçlarından da, işte dün bildiğimiz arkadaşlarımız gösterdi, biz buraya genelde yani yüzde 80’lik bir kısmı bizim okulda yaptığımız araştırma, anket sonucu da böyle, istemeyerek, bir şekilde girdiğimiz bölüm. Ama şöyle

başlayayım; bu kurultayın olduğunu duyduğumda, yani iki üç ay önce çok fazla bundan bir beklentim yoktu, maden mühendisliğine gelen insanlar meslekle ne kadar alakalıdır, bölüm değiştirmek için mi gelmiştir. Yani bu konuda da biraz sert düşüncelere sahibim açıkçası. Ancak, buraya gelince farkettim ki gerçekten iyi bir katılım, çok da dolu gelmişsiniz. Yani çok iyi analizlerle, yorumlarla, mesleğinize sahip çıkarak çok iyi bir şekilde gelmişsiniz. Bir meslektaşınız olarak gerçekten çok mutlu oldum. Dili-nize sağlık, ayağınıza sağlık, hoş geldiniz.

Şimdi arkadaşlar, diğer bir şeyden bahsetmek istiyorum: Bugün okulların neredeyse tamamında sorun var. Yani aslında belki eğitim sisteminde sorun var, şunda sorun var, YÖK'te sorun var. Bunu birçok alana dağıtabiliriz. Biz de okulda sorun yaşıyoruz. Basit bir örnek vermek gerekirse ODTÜ'de 1965 yılında bölümümüz kurulmuş, 52 yıldır hiçbir şekilde ODTÜ'de bir bölüm topluluğu kurulmamış. Kurulmuş bir iki yıl kalmış, gitmiş, şu bu olmuş, ancak düzenli bir topluluk kurulmamış ve okulumuzun bunu kurabilecek imkanları da sözde var, 150 tane topluluğumuz diye bangır bangır bağırırken, biz bölüm topluluğu kurmak istediğimizde bizim karşımıza çıkıp "Hayır kuramazsınız" gibi bir şey söylediler.

Bu örneği şunun için vermek istiyorum: Hepinizin sorunları var. Dün de çok fazla biz böyle Oda'nın üstüne gittik. Hadi şunu da Oda yapsın, bunu da Oda yapsın, şunları da şöyle yapsın falan. Bu, Odanın yapacağı bir şey değil, bu tamamen sizin yapacağınız bir şey. Ya da sizin birazdan vereceğim örneklerde de okullarınızda yaşadığınız sorunlar. Dün çok dikkat çekici birkaç örnek vardı. Biz sonunda bunun, yani bunda benim çok fazla katkı olmadı, ama biz üst sınıftan arkadaşlarımızın şunun bunun gayretiyle bir topluluk kurabildik. Yani, 52 yıl sonunda bir topluluk kuruldu, ama rektörlüğe bağlı değil. Rektörlüğe bağlanacağız,

böyle güzel bir şeyler olabiliyor, bunu yapabiliyorsunuz. İstedikten sonra bir şeyler gerçekleşiyor, zorladıktan sonra.

Bir de çok kısa bir örnekten bahsetmek istiyorum. Dün konuşulan çok içler acısı bir örnekti. Hangi üniversitenin olduğunu bilmiyorum, İnönü Üniversitesi sanırım. Bir arkadaşımız şöyle bir örnek verdi, okul çok fazla bilmiyorum, birinci sınıf ama sanırım bordan enerji üretmek istiyorlarmış, bir yakmak herhalde, deyimleri siz daha iyi bilirsiniz, böyle bir durum vardı ve hocaların verdiği tepki, çok içler acısı bir durum. Bu konu üzerine gerçekten oturup düşünmeliyiz, Ülkemizdeki sorunları tartışmalıyız, YÖK'ü tartışmalıyız, ama şöyle bir şey var: Ben bu konuda çok umutsuz değilim. Bu kadar kişi geldiyse, şu an belki bu düzen bir gün değişecek bence. Bizler geçeceğiz. Bugün aramızdaki bazı arkadaşlar asistan oldular. Yani bu şikayetlere sahip, yarın bir gün hoca olacaklar. Belki yarın aranızdan birileri rektör olacak ve bunların hepsini halledeceğiz. Yani bir şekilde bunlarla baş edebileceğiz. Sadece bizim, yani bu neslin, bir şeyleri düşünen, üreten neslin bir yerlere gelmesini beklememiz gerekir sanırım. Ve bu konuda da çok umutluyum, meslektaşlarımdan da çok umutluyum, böyle güzel meslektaşlardan.

Son olarak da vaktinizi aldım ama şöyle bir şey var: Bence Oda'nın bizim için konumu şudur: Oda bir arabanın tekerlekleri sanırım. O tekerlekler olmadan o araba gitmez. Bizim için, öğrenci konumu için söylüyorum. Ancak o arabaya güç veren, bir enerji kaynağı üreten mekanizma var; motor, yani bunu yapacak olan, bu gücü o arabaya sağlayacak olan da bizleriz bence. Onun için bu ayrımı iyi yapalım.

Son olarak da arkadaşlar, Odadan başka sanırım bizim bulaşacak başka bir noktamız, yerimiz, adresimiz, şuyumuz, buyumuz yok. Yani biz kesinlikle bu Oda sayesinde bugün buradayız, bu Oda sayesinde ben birçok insanla tanıştım ve sanırım başka bir

.....

çözüm yolu aramamız gerekir. Tekrar hepinize geldiğiniz için teşekkür ederim ve hoşçakalın diyorum. İyi günler.

MEHMET TORUN- Kerem arkadaşına çok teşekkür ediyoruz. Aslında benim söyleyeceklerimin hepsini söyledi. Gerçekten ağızınıza sağlık.

Şimdi Karaelmas Üniversitesinin şöyle bir talebi var; diyor ki alfabetik sıraya göre bizi en sona atıyorsunuz. İşinize geldiği zaman z'den başlayıp Zonguldak Karaelmas diyorsunuz. Şimdi onları kürsüye davet ediyoruz "Madencilik ve Çevre" konusunda. Kendinizi tanıtırsanız.

EMRE TAZEGÜL- Zonguldak Karaelmas Üniversitesinden üçüncü sınıf öğrencisiyim.

Size "Madencilik ve Çevre"yi anlatacağım.

Bunun sebebine gelince, günümüzde bildiğiniz çok güncel bir olay olan küresel ısınma olayı var ve bu olayda en büyük etken maden ve enerji yani termik santraller görülüyor. Biz de arkadaşlarla düşündük, nasıl değişik bir sunum yapabiliriz. Böyle bir araştırma çalışması yapmaya karar verdik ve sizlere onunla ilgili şeyler aktarmaya çalışacağım.

Öncelikle çevre nedir? Çevre insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal ve ekonomik kültürel ortamdır. İnsanoğlunun günümüz modern yaşamına ulaşmasında madenler ve madenciliğin önemi büyüktür. Ne kadar önlem alırsak alalım madenciliğin çevreye etkisi kaçınılmazdır. Önemli olan, verilen zararın en aza indirilmesi ve ileride kaldırılıbiliyorsa buna yönelik çalışmaların yapılmasıdır. Bunun için de madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan oluşabilecek

sorunların tanımlanması, tahmin edilmesi, önlenmesi veya azaltılması için önceden çalışma yapılmalıdır. Başka bir deyişle, çevreyi korumak için madencilikten vazgeçmek ne kadar yanlış ise madencilik için de çevreyi yaşanılmaz hale getirmek o kadar yanlıştır.

Çevre-insan ilişkisine değineceğim. Çevre ve insan ilişkisine değinirken biraz da ısınma problemine yönelik konuşma hazırlamaya çalıştık. Bildiğiniz gibi blok apartmanlarda kalorifer sistemiyle ısınma sağlanıyor ve bu konuda bir önlem alınmazsa kömür ince taneler halinde dışarıya yayılabiliyor. Bunu önlemek için de siklon yöntemi kullanılıyor. Fakat, insanların gerek bilgisizlik, gerek cahillik mi diyelim artık başka şeylerden dolayı mı, yanlış kullanımı sonucu kömür taneleri etrafa saçılıyor.

Mesela ben Zonguldaklıyım, Zonguldak'ta okuyorum. Lavuar merkezi bir yerde ve Lavuar bölgesinden geçtiği zaman ister istemez kömür tanelerini görebiliyorsun ve oranın yerel halkı sanki Zonguldak'ın her yerinde bu aynı şekilde olacakmış gibi bloklardan gelen yanmayan kömür tanelerini de lavuar çalışmasına bağlıyor, yani madenciliğin üstüne kalıyor. Yanlış kullanım sonucu oluşan sorunlar madenciliğin üstüne kalıyor.

Bunu önlemek için ne yapabiliriz? Aslında ben resimlerle anlatmak istiyordum, powerpoint sunum hazırlamıştık. Şartlarımız olmadığı için size gösteremeyeceğim ama anlatmaya çalışayım. Silindir şeklinde üstten besleme yeri veriliyor, bu besleme yeri teğet olarak geçtiği zaman merkezkaç kuvvetinden yararlanarak yanmayan kömür taneleri geri dönüp aşağı inip tekrar yanıyor ve çevreye etkisi bulunmuyor. Fakat insanlar bunu yanlış kullanım sonucu ortasından direkt güzel görünsün diye mi, artık başka sebepten dolayı mı böyle yapıyor ve direkt çarpan kömür taneleri dışarı çıkıyor ve çevreye zarar veriyor.

Diğer bir konumuz madencilik faaliyetlerinin çevreye etkisi ve

etkilerini giderme yöntemleri. Bunlardan yer altı maden işletmeciliğinin etkileri ve etkilerini giderme yöntemleri. Yeraltında yapılan madencilik tasman denilen yeryüzü alçalmalarına neden olur. Bu olay da yer altı işletmesinin bulunduğu alanın üstünde bulunan tarım ve ormanlık arazilerin bozulmalarına, binalarda çatlak ve yıkımlara neden olmaktadır. Tasmanları önlemek için yerinde destek, dolgulama, beton gibi işlemler yapılmalıdır. Bozulan tarım ve orman arazilerini bitkilendirme çalışmalarıyla eski halinden daha iyi hale getirilebilir. Diğer bir oluşturduğu sorun ise yer altı su dengesinin bozulmasıdır. Bunun engellemesi tam olarak sağlanamaz, fakat bunun için bu sorunun daha önceden tespit edilip değişimin en alt seviyede tutulması çalışmalıdır.

Açık işletme madenciliğinin etkileri ve etkileri giderme yöntemleri. Açık işletme madenciliğinin faaliyetlerinin zararları, yer altı maden işletmeciliğine nazaran daha fazladır. Bunlar çalışılan sahanın doğal görünümünün bozulması ve toprağın verimini yitirmesi, yer altı su seviyesinin değişmesi, çalışılan sahadaki suyun drenajı nedeniyle su kaynaklarının kirlenmesi. Üretim ve dekapaj sırasında yapılan patlamalar ve iş makinelerinin oluşturduğu toz, gürültü ve titreşim.

Bu sorunlar içinden topoğrafik değişimler haricinde diğer sorunlar en az zarara indirilebilir, fakat topoğrafik değişimler ancak zamanla eski haline getirilebilir. Hatta istenirse eski halinden daha iyi bir görünüme sahip olabilir. Yukarıda gösterilen sorunlardan biri olan toprağın verimini yitirmesinin önüne geçmek için toprağın verimli kısmını tekrar kullanım için saklanır, arazinin eski haline getirilmesinde kullanılabilir. Kullanılan suda çevredeki diğer su kaynaklarına boşaltılmadan atık su barajı yapılarak önlenilebilir. Toz, gürültü, titreşim gibi sorunlar için üretim esnasında en alt seviyeye indirebiliriz.

CEVHER ZENGİNLEŞTİRME FAALİYETLERİNİN ETKİLERİ VE ETKİLERİNİ GİDERME YÖNTEMLERİ:

Toz ve Gürültü: Cevher zenginleştirme öncesi işlemler olarak adlandırılan kırma, öğütme ve boyutlandırma faaliyetleri yapılırken gerekli önlemler alınmazsa çok miktarda gürültü ve toz oluşturur.

Atıklar:

Sıvı Atıklar: Cevher zenginleştirme işlemlerinin hemen hemen hepsinde su kullanılmaktadır. Tesise girişi genellikle doğal olan su tesis içinde kullanıldıktan sonra doğallığını kaybedip, içinde bazı zararlı kimyasal madde ve katı maddeler bulundurmaktadır. Bu atıklar çevreye bırakıldığı takdirde büyük zararlara yol açmaktadır.

Katı Atıklar: Cevher zenginleştirme işlemleri sonucunda cevherin değerli kısmı alındıktan sonra kalan kısım katı atıklardır. Bunun bilinçsiz şekilde yapılması çevreyi olumsuz etkiler.

Öncelikle cevher zenginleştirme tesisleri şehir merkezlerinden uzak yerlere kurulmalıdır. Bunun dışında toz için su, su kimyasal karışım püskürtmesi, sit... tozsuzlaştırma ve kuru tozsuzlaştırma yöntemleri kullanarak bu sorun en alt seviyeye indirilebilir. Atıklar içinse atık barajları ve depolama sahaları inşa edilebilir. Atık barajları yapılırken öncelikle dikkat edilmesi gereken husus, yer altı sularında oluşabilecek muhtemel sızıntıları önlemektir. Eğer mümkünse atık suyun tesise geri dönüşümünün sağlanmasıdır.

Yer altında atık depolama diye bir olay var, bu ülkemizde pek gerçekleştirilmiyor. Bu alternatif çözüm olarak gösterilebilir.

Ülkemizde boratın, yani borun kullanıldıktan sonra ve eritildikten sonra atık tenörü yüzde 12 ile yüzde 16 arasında. ABD’de ise üretilen borun tenörü yüzde 15 ile 25 arasında. Yani bu bizim attığımız boru dışarıda adamlar üretmek için kullanıyor.

Yani biz bunu daha bilimsel şekilde yapabilirsek, atık seviyesi de azalmış olur.

Termik Santrallerin Çevreye Etkileri ve Çözüm Önerileri:

Termik santraller katı, sıvı ve gaz halindeki yakıtlarda varolan kimyasal enerjiyi elektrik enerjisine dönüştürürler. Termik santral, kimyasal enerjinin elektrik enerjisine dönüştüğü tesislerdir.

Santrallardan çıkan zararlı gazları önlemek için iki tane yöntem var, bir desülfürizasyon üniteleri ve elektrostatik filtreler. Bunlar SO_2 gazı dediğimiz ve NOX'ler yani azot oksitler dediğimiz gazları tutabilmektedirler. Fırın cüruflarından elde ettiğimiz yerleri çimentoda kullanarak atığı azaltabilir ve bacı gazından aldığımız ürünü de alçının yapımında kullanabiliriz. Yani bunları ayarlamış olabiliriz.

Sonuç olarak sürdürülebilir kalkınma, gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına çevreye zarar vermeden ve insan ile doğa arasında denge kurarak, hiçbir olumsuz etkiye sebep olmadan geliştirilebilecek ekonomik büyümeyi ve daha iyi yaşam standardını öngörmektedir.

Bu demek değildir ki, her ne koşul olursa olsun madencilğin yapılması zorunludur. Madencilik her zaman çevreye zarar vermeden yapılmalıdır. Doğal kaynakların çevre dostu teknolojiler kullanılarak işletilebilmesi gerçeği topluma anlatılmalı ve uygulamalarla kanıtlanmalıdır. Madencilğin çevre dostu olarak yapılabileceğini topluma anlatmak ve kanıtlamak da madencilğin en büyük görevidir.

Biz bunu çevrecilere anlatacağız, çevreciler eğer bunu anlamazsa alacağım karşıma, bak bu buradan yapılıyor, bu buradan yapılıyor. Eğer sen bu doğada yaşamak istemiyorsan, bugünkü hayatından memnun değilsen o zaman madeni çıkarmayalım. Eğer hala anlamıyorsa, çıkar elbiselerini arkadaşım, al bir yaprak

önünü ört git diyeceğim. Yapacak başka bir şey yok.

Sunumum bitti ama ayrıca bir şeye değinmek istiyorum. Ben bir mühendis adayı olarak bayan mühendislerin bizden daha çok sorun yaşadığını düşünüyorum. Örneğin biz yeraltına inebiliyoruz ama onlar yeraltına inemiyor, inmelerine izin verilmiyor. Ben kendim adıma söylüyorum, belki sizin görüşünüz böyle olmayabilir, ben bayanın olmadığı yerde kültürün ve seviyenin düştüğünü düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

MEHMET TORUN- Emre'ye teşekkür ediyoruz.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesinden Nuri Yatkın. Nuri arkadaş "İkinci Öğretim"le ilgili bir sunum yapacak.

NURİ YATKIN- Cumhuriyet Üniversitesi dördüncü sınıf öğrencilerinden Odamızın öğrenci temsilcisi Nuri Yatkın.

Bu kurultayı organize eden başta Başkanımız Mehmet Torun'a ve bu aşamaya getiren tüm büyüklerimizi ve siz değerli arkadaşları saygıyla selamlıyorum.

Bu kurultayın amacına uygun olarak birçok sorunlar dile getirildi. O kadar çok sorunumuz var ki bir dokunun bin ah işitin.

Maalesef sorunlar bizi ilgilendirirken çözüm aşamasında biz de olsak ne sorun kalır, ne de sorunlu öğrenci kalır.

Madenin tanımını herkes bilmekte, fakat madenlerimizi hizmete sunabilecek tek yetkili kişiler madenciler, maden mühendisleridir. Oysa eğitimdeki sorunlar inşallah aşılır ama mesleğimizin geleceği bölümlerdeki gece öğretimini kapatarak sınıf kontenjanlarını düşürmek, kalite amaçlayan düşünce ve bu düşünceyi faaliyete geçirmek isteyenler bilmeden, -umarım öyledir- bu mesleğe en büyük ihaneti yapacaklarının farkına varacaklardır.

Bir maden şirketinin hatası ancak maden üretiminin yıl sonu incelemelerinde fark edilir. Belki maden üretimi tamamen bittikten sonra anlaşılır. Eğer madencilği en revaçta bir meslek haline getirmek istiyorsak bölüm kapatmak yerine tam aksine her üniversitede bu bölümden açmak gereklidir.

Bizim sektörümüz mühendislikler içinde en zor olanıdır. Bugün bir maden işletmesinin çevreye etkisini değerlendirmek, yani ÇED raporu hazırlamak bizim asli görevimizken başka disiplinlere kaptırmış durumdayız.

Bugün cevher hazırlamanın en önemli dalı olan çözeltili madencilğini yine başka disiplinler almak üzeredir.

Sizler, yani bugünün yetkili ağabeylerimiz bu bölümü tamamen kapatın ki, bizler de hiçbir sorunla meşgul olmayalım, bu sorunlar kökünden hallolsun.

Ayrıca bizler bu mesleğin şu an öğrencileriyiz, tüm maden mühendisliği bölümlerindeki eğitim programı aynı olmalıdır.

Mesleğe sahip çıkacak yeni dinamik beyinlere her zaman bu mesleğin çok ama çok ihtiyacı vardır. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

MEHMET TORUN- Nuri arkadaşına biz de teşekkür ediyoruz.

Sırada Dicle Üniversitesinden Metin Kökan.

METİN KÖKAN- Toplumun kendi yaralarını sarma, sorunlarına çözüm bulma adına benliğini ortaya koyan onurlu bireyler.

Burada dertleşmekten ziyade yapmamız gereken bir şey daha var. Burada herkesin farkında olduğu sorunları birbirimize anlatmaktan çözüm çıkmayacağını bilmeliyiz. Bu oturumlar dışında her fakültenin öğrenci komisyonları, eğitim gördüğü illerde

aktif eylem pratiğine geçmelidir. Bu sorunları çözüme ulaştıracağımıza yürekten inanıyorsak eğer karşı duruşlarımızı daha belirgin bir hale getirmeliyiz.

Takdir edersiniz ki çıkacak olan bir yasa için biz öyle bir yasayı istemiyoruz demek yerine, biz böyle bir yasaya sonuna kadar karşıyız demek, bu konudaki ciddiyetimizi daha belirgin bir hale getirecektir.

Uzun yıllardan beri yenilikçi ve ileriye dönük özgür beyinler üzerinde yürütülen politikaları artık anlamamız gerekiyor. Nedir bu politikalar?

Çağdaş bir yenilik getirmesin diye aydın otoritenin önünü tıkmak, bugün yerini sağlamlaştırmış ve ülke gelirinde kendine büyük pay ayıran kesimlerin uyguladığı bir politkadır.

Gençliğe sürekli sorunlar dayatmak, henüz bir sorun çözülmemişken gençliğin sırtına bir tane daha, bir tane daha sorun yüklemek, gençliğin yüreğinde yanan ateşten korkanların politikasıdır. Çünkü onlar farkındalar, onlar biliyorlar. Bu gençlik, sorunlarını aşmış bir gün onlardan hesap soracak kadar kudretlidir. Bu yürekler her sorunun üstesinden gelecek kadar birikimlidir. Dostlar emin olun ki bu adamların bu ülkede çekindiği tek görüş ilerici gençliktir. Ve biz farkındayız, bu durum bizi asla yüceltmez, aksine omuzlarımıza daha ağır bir misyon yükler.

Bilmeliyiz ki yetkin mühendislik çözümü bize bırakılmış, çözümü bize dayatılmış, ne ilk ne de son vakadır. Genç madenciler bugüne kadar nasıl onurlu ve alını ak bir şekilde gelmişse, bu sorunların üstesinden de bu şekilde gelecektir. Gözlerindeki kıvılcımla, emperyal coğrafyaları yakan bireyler. İnanıyorsak, duyarlıysak başaracağız. Yeter ki yüreklerimiz bir olsun.

Dicle Üniversitesi olarak zamanın hiçbir evresinde sorunlardan yılmayıp başını dik tutabilmiş herkesin önünde saygıyla eğiliyoruz.

Değerli arkadaşlar, Dicle Üniversitesi olarak sizinle bir arada olmaktan büyük mutluluk duyduk, ama erken ayrılmak durumunda olduğumuz için affınıza sığınıp izninizi istiyoruz.

MEHMET TORUN- Dicle Üniversitesine biz de buradan tüm arkadaşlar adına çok teşekkür ediyoruz katkılarından dolayı, tekrar iyi günlerde, güzel günlerde birlikte olmayı diliyoruz. İyi yolculuklar diliyorum.

9 Eylül Üniversitesinden “Kadına Saygı, İnsana Saygı” başlıklı konuşmasıyla Melike Kahraman’ı davet ediyorum.

MELİKE KAHRAMAN- Merhaba arkadaşlar, “Kadına Saygı, İnsana Saygı”

Birkaç gün önce araştırma amacıyla girmiş olduğum bir internet sitesinde bir foruma rastladım işsizlik, kadınlar ve erkekler konulu. Okuduklarım aslında pek yabancı değildi toplumdaki düşüncelere. En çok dikkatimi çeken ise iki erkek arkadaşın bu konu hakkındaki düşünceleriydi. Bir tanesi eğer bugün dünyada işsizlik gibi bir sorunla karşı karşıyaysak bunun tek nedeni kadınların iş hayatına girmesidir demiş. Diğeri ise sözde tabiat kanunlarından bahsediyordu. Kadınların temel görevi çocuk doğurup en iyi şekilde yetiştirmek, erkeğin ise onlara bakmak. Ne kadar kolay kestirip atmış değil mi tabiat kanunu diyerek? Halbuki şu andaki Türkiye’yi, onların nineleri, büyük büyük anneanneleri, babaanneleri bu hale getirmiştir. Kadınlarımız ki, ataları, kocaları veya oğulları savaşta çatışırken onlara cephane taşımış, yaralanan kardeşlerine ilk yardımı yapmıştır. Evet erkeklerimiz omuz omuza savaşmıştır, fakat kadınlar her zaman arkalarında görülmez birer kahraman olmuşlardır. Günümüz Türkiye’sini bu konuma getiren ulu önder Atatürk daha teknolojisi gelişmemiş,

dili oturmamış bir ülkede kadına seçme ve seçilme hakkı vermiş ve kadının ileride neler başarabileceğini önceden anlamıştır.

“Elinin hamuruyla erkek işine karışmamalı” denilen kadınlar, çoğu erkek mucidin arasında yer almıştır. Örneğin Madam Curie. Pek çoğumuzun fazla bilgi sahibi olmadığı radyumu bulmuştur. Neredeyse herkesin evinde temel gereç olan bulaşık makinesini W Korkan adında bir kadın icat etmiştir. “Kadın ev hanımıdır” düşüncesinin aksine Türkiye’de pek çok alanda kendini geliştirebilen, birçok alanda başarılı olmuş kadınlar vardır. Mimarlık, milletvekilliği, yazarlık gibi. Bu saydığım işkollarının haricinde mühendislikte de kadının tutunması çok zordur.

Mühendis kimdir? Düşünme becerisine sahip, kanıtlara dayalı bilgileri akıl, deneyim ile analiz edip ekonomiyi, zamanı, bilimi kendisine avantaj olarak kullanabilen, yetilerini, gücünü, bilgisini çevresine fayda sağlayacak biçimde kullanan demektir. Aynı sıraları paylaştığımız, aynı hocalardan aldığımız aynı eğitimle bir yerlere gelmeye çalıştığımız erkek arkadaşlarımız mühendisliklerini yapabilirken, biz bayanlara verilmeyen şanslardan dolayı diplomalarımız baş köşede asılı evde oturuyoruz.

Bizim mesleğimizi ele alalım. “Bayan mühendislerimiz yeraltına inemez” diye bir tabu vardır; uğursuzluk olduğu söylenir. Bölümümüze her yıl en az beş ya da altı bayan maden mühendisi adayı geliyor. Kimi ÖSS puanı düşüklüğünden, kimi sadece üniversiteye girebilmiş olmak için. Ama bu düşünceleri bir, en geç iki senede değiştiriyor. Mesleklerini sevmeye, benimseyemeye başlıyorlar, geliştirmeyi hedefliyorlar. Fakat çoğunun olumsuz düşünceden dolayı hevesleri kırılıyor. Hala içlerinde mesleklerini yapma isteği olan 2000 mezunlarımızdan Esin Arı şu anda eğitiminden çok uzakta olan bir işe yönelmek durumunda kaldı. Aynı şekilde Meryem Gökmen iş bulamadığı için evlenmiş, tabiat kanununa uyup çocuk sahibi olmuştur.

Bu iki ablamın haricinde aynı dertten mesleğini yapamayan Ayşe Ünal, Özlem Tuncel, Çemen Karabay gibi ablalarım çeşitli meslek dallarına yönelmişlerdir. Birçoğu mesleğini yapmak hevesiyle yüksek lisans yapmış, fakat gerek dönemin siyasetinin bozulması, gerek KPSS aradıkları fırsatı yakalamalarına engel olmuştur.

Kadın meslekleri denilen iş kollarını gözden geçirelim. Örneğin, hemşerilik, hosteslik, aşçılık. Kadın iyimserdir, hoşgörülüdür, yardımseverdir, o yüzden hemşirelik kadın mesleğidir. Ama günümüzde hemşirelik okullarında erkek öğrenciler eğitim alıp hastabakıcı olarak pek çok hastanede iş bulabilmektedir. Kadın güzeldir, alımlıdır, bakımlıdır, bu yüzden kadın hostes olur. Fakat yurtiçi uçuşları, yurtdışı uçuşları olsun hosteslerin partnerleri genellikle erkeklerdir, yani hostlardır.

Annedir kadın, anne, ev hanımı, bebek bakıcısı, en önemlisi kadın iyi bir aşçıdır ya da öyle olması gerekir. Fakat birçok ünlü restoranın mutfağında aşçıbaşları hep erkektir. Erkeklerimiz bu kadar kadın mesleklerinin içerisindeyken, bu kadar rahat kadın mesleklerini icra ederken, başarılı olurken, kadınlarımız erkek mesleklerinde fırsat yakalandığında neden erkek kadar rahat, başarılı olmasın? Sorunun cevabı olarak kadının erkek mesleklerinde, artı olarak kendi mesleklerinde başarılı olup ayakta kalabileceğinin en önemli göstergelerinden biri olan Derya Akgün. Burdur Karamanlı'da Rentaş Mermercilikte kalite kontrolörü olarak aynı şirketin fabrika kısmında kendi mesleğini yaparak geçimini sağlamaktadır. 10 aydır çalıştığı yeri evi gibi benimsemiş ve işini yapmasını engelleyecek hiçbir sorunla karşılaşmamıştır.

Bir başka 2005 mezunumuz Şebnem Tarhan. Bir senedir Ankara Çayırhan beldesinde Park Termik'te mesleğini sürdürmektedir. Erkek egemen toplumda kadın olarak mesleğe tutunmanın zor

olduğunu düşünse de yılmadan, usanmadan mesleğini daha ileriye götürmeyi hedeflemektedir.

Gerek kendi mesleğinde, gerekse farklı sektörlerde iki yıl çalışan, 2004 mezunlarımızdan Başak Sakal, kariyer yapmak isteyen bayanların kaderlerinin ellerinde olduğuna inananlardan. Yani, bir bayan yer altı yapacağım diyorsa, aklına koyup stajlarını, tezini bitirme projesini ona göre hazırlayıp tam teçhizatlandıysa onun iş bulmasını ne cinsiyet ayrımı, ne de insanların söyledikleri engeller diye düşünüyorum. Bu düşüncelerin en canlı kanıtı olan 2004 mezunlarından Selma Yüksel daha son sınıftayken iş bulabilmiştir. 3.5 yıl Arıkanlı Holdinge bağlı Enversen adındaki mermer fabrikasında çalıştıktan sonra kendi firmasını kurmuştur. Firma, mermer ve metal sanayine makineler üreten Kromtaş firmasının Türkiye bayisidir.

Eğitim almak amacıyla okuyan, bu amaçla kendini geliştirebilen, işini en iyilerin arasında yer almak için cinsiyet ayrımından sıyrılarak ülkesini geliştirmeyi hedefleyen bayanlarımızın sektörde fırsat yakalayabileceğine inanıyorum. İşsizliğin en büyük sorunlardan biri olduğu ülkemizde insanlara kadın demeden, erkek demeden iş olanağı sağlanabiliyorsa, bence buna herkes saygı duymalı. İnsana değer verilmeyen bir toplumda kadına saygı gösterilmesini beklemek her ne kadar hata olsa da diploması ve mesleği olan herkes hayallerinin peşinde koşmalı, adeta savaşmalı ve kulaklarını bütün olumsuzluklara kapatmalıdır. Bu düşüncelerin düş olmaktan çıkacağı gelecekte görüşmek ümidiyle. Teşekkür ederim.

MEHMET TORUN- Melike'ye biz de teşekkür ediyoruz. Aslında bu konuşmada burada keşke oturum başkanı bir bayan arkadaşımız olsaymış diye düşünüyorum.

Huriye Güney arkadaşımız'da 9 Eylül mezunu diye biliyorum.

Yeraltında bir iş kazasında kaybettiğimiz ilk bayan meslektaşımız, buradan kendisini saygıyla anıyorum.

Afyon Kocatepe Üniversitesi'nden Ahmet Kapısız'ı konuşması için davet ediyorum.

AHMET KAPISIZ- Merhaba arkadaşlar. Ben Ahmet Kapısız Afyon Kocatepe Üniversitesi 4. sınıf öğrencisiyim.

Ben İTÜ'de açılmaya çalışılan cevher hazırlama mühendisliği hakkında kısaca düşüncelerimi söyleyeceğim. Şimdiye kadar cevher hazırlama mühendisliğinin, maden işletme mühendisliğinden ayrılmamasını ben bir gecikme olarak görüyorum. Çünkü Türkiye'de aspirin gibi mühendis yetiştiriliyor. Patronların istediği de bu. Bir tane aspirin atıyorsun, her şeye iyi geliyor. Yani bizi her şeyi bilen mühendis olarak yetiştiriyorlar. Aslında her şeyi bildiğimizi zannediyoruz, ama hiçbir şey bilmiyoruz. Fakat böyle bir düşüncesi olan İTÜ neden sadece bu sistemi kendi üniversitesinde uygulamaya çalışıyor? Mesela YÖK ile beraber hareket edip sistemli bir şekilde yeni açılacak olan maden mühendisliği bölümlerinin cevher hazırlama mühendisliği bölümü olarak açabilir. Veya sadece İTÜ'de değil de diğer üniversitelerde de bu sisteme geçilebilir. Gerçi bu konunun eksileri de var, bunun için geniş çaplı bir şekilde analiz yapılmalıdır. Artıları, eksileri göz önüne alınmalıdır. Bu şekilde bu sisteme geçilebilir. Teşekkürler.

MEHMET TORUN- Teşekkür ediyoruz arkadaşımıza. Şimdi Esen Tuncel buyurun.

ESEN TUNCEL- Ben Kadından Mühendis mi Olur, Olsa Olsa Evinin Kadını Olur" başlıklı konuşmamı sunmak istiyorum.

Öncelikle konuşmama başlamadan önce Türkiye’de hepimizin gözlemediği kadınların statüsü vardır. Kadınların ikinci sınıf vatandaş görüldüğü bir toplumda yaşıyoruz.

Erkeğin korumasına muhtaç, toplam iş gücünün yaklaşık 1/3’ünü oluşturduğu halde dünyanın yaklaşık değerlerle yarısını ürettiği gıdayla besleyen, işlerin ortalama 2/3’ünü yapan, erkeğin ücretinin en fazla yüzde 70’ini alan, dünya ortalamasıyla yüzde 42’si okuma yazma bilmeyen beş yaşına kadar da ölüm oranları erkek çocuklarının yaklaşık iki katı olan kadınlar.

Kadının ikinci sınıf vatandaş görüldüğü bir toplumda yaşıyoruz. Toplular tarihine baktığımızda ilk insan topluluklarında kadın, topluluğun lideridir. Bu toplumda kadının toplumsal yaşama katkısı sadece çocuk yetiştirmek, yemek pişirmekle sınırlı değildi. Doğurganlığının ona verdiği saygınlığı topluluk içinde bitki toplama işinin erkeğin avında olduğu gibi rastlantılara bağlı olmaması ve düzenliliği ile daha da artıyordu. Soy zinciri kadına göre belirlenir ve bu nedenle ailede lider kadındı. Toplumsal iş bölümünde fiziki güç gerektiren işlerin önem kazanmasıyla kadının topluluktaki yeri ilk kez sarsıldı. Ve özel mülkiyetin ortaya çıkmasıyla birlikte miras kalacak çocuğun babasının belli olmasının zorunluluğu kadını liderlikten düşürdü ve anaerkil topluluk sona erdi. Erkeğin üstünlüğüne dayalı ataerkil aile doğdu. Kadın üretimde ve toplumsal yaşamdaki söz hakkını, saygınlığını yitirdi. Erkeğin bir anlamıyla kölesi haline geldi. Özel mülkiyet kadını erkeğe yenik düşürmüş, erkeğin keyif ve çocuk doğurma metası haline getirmişti. İlk sınıflı toplum olan köleci toplumda kadının köleliği iki kat daha arttı. O hem köle sahibinin, hem de kocasının kölesiydi.

Kendi toplumumuza baktığımızda ise durum farksızdır. Yaşadığımız toplum, ataerkil bir toplum. Örneğin toplumumuzda kadın, erkeğin yarısı olarak tanımlanır. Erkeğine itaat eden, ço-

cuğunu doyuran, evinin yemeğini yapan, temizliğini yapan bir varlık olarak görülür. Kadına suskunluk, kaderine boyun eğme, kadının yerinin ev ve analık olduğu, erkeğine itaat etme öğretilir. Bu düzen kadının duygusal, narin, kırılgan yönlerini beslemektedir. Bu yönüyle kadını ikinci sınıf vatandaş yapma yolunu açmaktadır. Geçmişten beri çalışması ayıp sayılan ve çalışanlara da kötü gözle bakılan kadınlarımız özellikle sanayi devriminden sonra fabrikalara girmeye başlamış, bugün ise çalışma yaşamında çoğunlukla yer alıyorlar. Kadının eskiye oranla özgürleşmesini isteyen bu sistem, aleyhine dönüşen gelişmeyi kendi yararına çevirmenin hesabını yapmaktadır. Her geçen gün üretim içinde daha fazla yer alan kadın emeğini sömürmenin bir yolu olarak kadını tüketicileştirdi. Yüzyıllardır kadını bir süs aracı olarak kullanılan bu sistem modayı yarattı. Çalışan kadın kazancını giyim kuşama, süslenmeye harcayarak modanın peşinden koşmaya çalışacak, bir makine gibi tekstil ürünleri tüketicisi, kimya, kozmetik, sanayi ve benzeri ürünlerin tüketicisi olacaktı. Ve kadın güzelleşmek, kendini beğendirmek, çekicilik uğraşları içerisinde sosyal, politik ve kültürel anlamda gelişemeyecek, doğal olarak da yine erkeğin esiri olacaktı.

Bir diğer taraftan da çalışma yaşamında giderek daha çok yer alan kadınlarımızın yeteneklerinin, yönetici yanlarının aynı ölçüde geliştirildiği söylenemez. Çünkü ülkemizde kadınlar genellikle özel bir eğitim ve teknik bilgi ve deneyim gerektirmeyen basit, geri teknoloji işlerde istihdam edilmektedir. Bu da onun potansiyelini tümüyle harekete geçirmesini engellemektedir. Küçük kentlerde ve kasabalarda geçmişten beri halı, kilim, dokuma gibi geleneksel işlerde çalışan kadınlar, kapitalizmin ve kentleşmenin gelişmesiyle birlikte başta ev hizmetçiliği, konfeksiyonculuk, tekstil ve gıda sanayi işçiliği gibi kadın işçiliğinin yaygın olarak kullanıldığı alanlarda çalışmaya başlamışlardır. Çoğu sigortasız, sendikasız, hiçbir iş ve sosyal güvenceye sahip

olmadan çalışan bu kadınlar en çok sömürülen kesimi oluşturmaktadır.

Tarımsal üretimin yarından fazlasında, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de kadının emeğinin payı vardır. Kırsal bölgedeki kadın dayak, aşağılama, çalışma, eğitim gibi konularda akla gelen baskıların tümünü yaşar. Kadın hem ekonomik olarak ağır bir sömürü altındadır, hem aile içinde köle gibi kullanılmakta, hem de burjuva kültür tarafından aşağılanmak, horlanmaktadır.

Tekelci burjuvazi, kır egemenleriyle ittifak kurup, tarikat ve benzeri örgütlenmeleri desteklediğinden dinsel ve geleneksel yargıların terk edilmesi zor olmaktadır. Bu tablo, kadın ve erkek emekçilerin birlikte mücadelesi olmadan değişmeyecektir. Türkiye’nin kadınlara karşı her tür ayrımcılığın önlenmesi sözleşmesini imzaladığı 80’li yıllarda kırsal kesimlerdeki kadının durumu, ülkemizdeki demokratik hakların ve bilincin gerilediğinin göstergesidir.

İstatiksel verilere baktığımızda, dünya kadınlarının toplam iş saatlerinin yüzde 66’sını doldurdıkları ve buna karşılık olarak toplam gelirlerin yüzde 10’una, özel mülkiyetlerin yüzde 1’ine sahip olduklarını, Türkiye’de 100 üniversite mezunundan ancak 25’inin kadın olduğunu, okur yazar oranlarının erkeklerde yüzde 80, kızlarda ise yüzde 54 olduğunu, Türkiye’de evli erkeklerin sadece yüzde 7’sinin eşlerine ev işleri ve çocuk bakımında sürekli yardımcı olduklarını görmekteyiz.

Son 9 yıldaki istatistiklere bakıldığında üniversiteler genelinde toplam öğrenci sayısının kız öğrenci sayısına oranı yüzde 3’lük bir artışla yüzde 38’e yükselmiştir. Fakat bu yükselmeyi genelle yaydığımızda aslında yükselmenin memnun edici bir tarafı olmadığını görebiliriz. Yine son 9 yıldaki aslında yükselmenin memnun edici bir tarafı olmadığına şu şekilde de bakabiliriz. Yer bilimlerinde; yani maden mühendisliği, inşaat ve mimarlık gibi

daha çok fiziksel güç gerektiren işlerde kız öğrenci oranlarının yüzde 12-14.7 oranlarında olduğunu görmekteyiz.

Şimdi konuşmam uzadığı için hemen sonuç bölümüne geçmek istiyorum.

İşsizliğin, açlığın, sömürünün, işkencenin kol gezdiği bir dünyada önüne sadece cins sorununu koyan, kadın erkek eşitliği adına kadın egemenliğini savunan ve erkek düşmanlığını yayan, kadın özgürlüğü için tabularını yıkma adına burjuvaca aşk özgürlüğü gibi sapkınlıkları propaganda eden feminizm bana göre ayakları havada bir akımdır. Kadın erkek eşitliğinin sosyal koşullarının olmadığı bir toplumda soyut bir eşitlik peşinde koşan bu akım, objektif olarak burjuvaziye hizmet etmektedir. Bugün sorunlarının bilincinde dahi olmayan, haklarının bütünlüğünü bile hayal edemeyen milyonlarca kadınıımız var. Onlar sofrada ikincil oluşlarını kabullenmişlerdir. İşte bu noktada o milyonlara hak bilincini götürmek, körelmiş yeteneklerini dirilttikten sonra ise onları haklarını savunmaları için harekete geçirmek gerekmektedir. Kadın sorununun çözümü dendiğinde hemen akla erkeğin yeni konumunu kabullenmemesi gelebiliyor. Bu bence eksik bir düşüncedir. Çünkü binlerce yılın alışkanlıklarıyla, gelenek görenekleriyle oluşturulmuş statülerin değişmesinde kadınlar da bir direniş odağıdır. İkinci sınıf vatandaşlıktan, eğitimsizlikten, cinsel meta olarak kullanılmaktan gelen kadını bir anda toplumun en üst seviyesine yükseltmek mümkün değildir. Kadınlar binlerce yıldır ne eğitim olanaklarından, ne kültür ve sanat etkinliklerinden yararlanabildi. Ne de üretim yeteneklerini geliştirebildi. Ve dolayısıyla hem fiziki, hem de üretmek anlamında beyinsel işlevlerinde kayıplar verdi. Evin dört duvarı arasında sıkıştırılan ya da işi ve evi arasında mekik dokuyan ve bu sınırlara hapsedilmiş kadının yeteneklerinde gerileme olması çok doğaldır. Bu da hep birlikte mücadele ile çözülecek bir sorundur. İşyerlerinde

veya işe alımlarda cinsiyet ayrımcılığına, kadının meta olarak görülmesine son, ücretli doğum izni, emzirme odaları, kreşler ve kadınlara sosyal güvence, eşit iş hakkı, eşit ücret ve birlikte mücadele. Teşekkür ederim.

MEHMET TORUN- Esen'e biz de teşekkür ediyoruz bu sunumundan dolayı ve ben sonuç bildirgesine de özellikle bu kadın mühendislerin sorunlarıyla ilgili bir cümlenin de girmesini burada önemsiyorum.

Şimdi Karadeniz Teknik Üniversitesi'nden Salih Kallenci Öğrenci Sempozyumuyla ilgili bir sunum yapacak.

SALİH KALLENÇİ- Merhaba arkadaşlar, KTÜ'den Salih Kallenci.

Doğu Karadeniz bölgesi maden potansiyelini zenginleştirme sempozyumu yapıldığında ben Trabzon'daydım ve öğrenci olarak bu sempozyuma katılmıştım. O zaman aklımıza gelen bir fikir, projemiz vardı, neden öğrenci sempozyumu yapmıyoruz diye, buna benzer bir aktivitede bulunmuyoruz diye. Bunu her üniversitenin her sene veya iki yılda bir ev sahipliğinde gerçekleştirmek üzere öğrenci arkadaşlarımızın okulda bitirme tezlerini gelip anlatabilecekleri bildiri formatında ya da okulda yapılan çalışmalarını anlatabileceği bir ortam. Bu tarz çalışmaları burada öğrenci arkadaşlarımızın sergilemesine ve öğrenciyken yapılan bu çalışmaların literatür haline gelmesini istiyorduk. Böyle bir proje vardı aklımızda. Bunun elbetteki bir maliyeti olacaktır, bir zaman gerekecek, bir süreç gerekecektir. Maliyeti de bir şekilde çözmeyi düşünüyoruz. Üniversitenin imkanlarından yararlanmak, her üniversite katkı sağlayacaktır bu noktada. Ev sahibi üniversite olarak biz KTÜ olarak bu ev sahipliğini istiyoruz. Eğer ki diğer üniversite öğrencisi arkadaşlarımız bu projeye katılmak

isterse, Oda başkanımız da müsaade ederse bu konunun çok daha detaylı bir şekilde görüşülmesini de istiyoruz. Ve KTÜ olarak böyle bir organizasyona ev sahipliği yapmaya da sonuna kadar hazırız.

Bir de başkanım Öğrenci Komisyonu ile ilgili bir şey söylemek istiyorum. İstanbul Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, KTÜ, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi yer almamakta o öğrenci sonuç bildirisi hazırlayacak komisyonda. Biz de burada yer almak istiyoruz.

Bir de başkanım, gerçi oylandı, oylamanın sonunda ama bizim bir teklifimiz daha olacak bu konuyla ilgili. Her üniversitenin bir öğrenci temsilcisi var MMO'ya bağlı bir temsilcisi var ve bu kurultayla ilgili her temsilcinin bir sonuç bildirisi yazıp Oda'da görevli bir arkadaşımızın mailine atıp havuzda 16 tane sonuç bildirisinin toplanmasını ve bu 16 sonuç bildirisinin ortak bir sonuç bildirisinden çıkmasını teklif etmek istiyoruz. Başkanımız eğer kabul ederse bunu oylamaya sunabilir miyiz?

MEHMET TORUN- Teşekkür ediyorum. Şimdi arkadaşlar, tabii Odamız ilk defa bir öğrenci kurultayı düzenledi. Geçmiş yıllardan çalıştaylarla beraber şekillenen bu kurultay bugün sizlerin de sayesinde çok güzel de yürüyor. Ben sizlere teşekkür ediyorum.

Tabii gelecekte bu tür kurultayların ikincisi, üçüncüsü yapılacak. Dolayısıyla bu kurultayların oturması için merkezi anlamda bunun örgütlenmesi önemli, çünkü her anlamıyla ciddi düşünülmesi gereken bir organizasyon, bu nedenle de yönetimin düşüncesi birkaç dönem kurultayların merkezle birlikte yapılması, ama daha sonraki süreçlerde bunların Türkiye genelinde değişik yerlerde, değişik şekilde yapılması düşünülebilir.

Yine sonuç bildirgesiyle ilgili olarak bir öneri geldi, oyladık. Tabii her bölümde temsilcimiz yok. 16 bölüm var ama, birkaç bölümde temsilci henüz oluşturamadık, bu belki bizim eksikliğimiz.

Bir de sonuç bildirelerinin daha rahat ve hızlı şekilde olması için sayının biraz sınırlı kalması gerekiyor. Örneğin bizim genel kurullarda da sonuç bildirgesini hazırlayacak komisyonun sayısı belli bir yerde tutuluyor ki hızlı üretilsin diye. Bu anlamda da ben sizlerin de oylayıp kabul ettiği şekilde kalmasının uygun olacağını düşünüyorum. Bunun dışında zaten verilen bildirimler birebir basılacak zaten. Orada bir sıkıntımız yok. Sadece konuşmalardaki anlaşmazlıkları netleştirmek anlamında bir talebimiz olmuştur, onu gündeme aldık.

Arkadaşlar, tabii soru cevap şeklinde olmasını da isteriz serbest kürsü konuşmasının, şimdi zaman da daralıyor bir bakalım, ondan sonra da yine vakit oldukça da ben sizin önerinizi buradan dinleyeceğim.

Şimdi Osmangazi'den İsmail Şengül, buyurun.

İSMAİL ŞENGÜL- Arkadaşlar öncelikle hepinize merhaba demek istiyorum. Konuşmam daha çok TMMOB öğrenci örgütülüğü üzerine yapmak istiyorum. Başlamadan önce az önceki öneriyle ilgili de birkaç cümle söylemek istiyorum.

Bu TMMOB öğrenci örgütülüğü ya da Oda öğrenci örgütülüğü özelde farklı bir biçimde hayata geçmektedir ve burada esas olan mesele buradaki iradeye mutlak güvenmektir. Burada az önce bir irade çıkmıştır, bu iradenin üzerinden tekrar bir çok basit bir mesele olan aslında sonuç bildirgesi hazırlama işiyle ilgili yeni bir tartışma açmak bizi açıkçası düşündürüyor. Beni çok fazla düşündürdü. Bunu belirtmek istiyorum, çünkü birbirimize daha fazla güvenmeye ihtiyacımız var. Bunun tekrar altını çizmek istiyorum.

Arkadaşlar bir başka mesele daha var, yine burada hiç tartışmadığımız, konuşmadığımız, nükleer enerjiyle ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum. Biliyorsunuz ülkemiz yenilenebilir enerji kaynakları bakımından oldukça zengin bir durumda, ama her ne hikmetse enerji açığı bahane edilerek bu topraklarda nükleer santral inşa edilmeye çalışılıyor. Biz de bu meselede niye böyle bir arzunun, isteğin olduğunu merak ediyoruz. Çünkü rüzgar, güneş ve su enerjisi aslında doğru kullanılabildiğinde nükleer enerjiye göre çok daha ciddi avantajlara sahip bir enerji kaynağı. Ancak Türkiye’de ısrarla nükleer enerji konusu gündemde tutuluyor ve bunun birkaç nedeni var. Bunun en önemli nedeni aslında Avrupa’da ve dünyada artık nükleer enerji yavaş yavaş terk ediliyor ve nükleer enerji tekelleri, lobiler işsiz kalıyor ve onlara yeni pazarlar gerekiyor.

AKP hükümeti bu nükleer enerji tekellerinin dümen suyunda yol alıyor ve ülkemizi hızla tehlikeli bir maceraya doğru sürüklüyor. Bu unsurlar Çernobil’den de gerekli dersleri çıkartabilir durumda değiller. Biz de bunun farkında olan öğrenciler olarak geçtiğimiz yaz Sinop’ta bir kamp düzenledik; Nükleersiz Yaşam Şenliği ve Gençlik Kampı başlıklı. Ancak bir süre sonra bu gençlik kampı kısmı iptal edildi ve onun bir sürü anlamsız gerekçesi vardı, bunları tekrar tartışmak istemiyorum. Ciddi zorluklarla karşı karşıya kaldık. Kamp yapacağımız yerin jandarma tarafından tehdit edilmesi, ile girerken tek tek hepimizin aranması,GBT’lerimize bakılması, kamp yerinde bir nevi terörist muamelesi görmemiz ve orada olabildiğince bize karşı yürütülen anti propagandalara rağmen biz orada bir hafta boyunca Türkiye’de nükleer enerjiyi istemediğimizi haykırdık ve Sinop halkıyla dayanışma içerisinde olduk. Ancak her şey iyi giderken bizim cephemizden mücadelemiz hayat bulurken, somutlaşırken son gün ciddi bir talihsizlik yaşadık. Ben özellikle bu konuyu burada gündeme getirmek istedim. Çünkü onlara bir borcumuz var, biz kampın son günün-

de üç arkadaşımızı Karadeniz'in hırçın dalgalarına uğurladık. Onlar Öner, Soner ve Güneş arkadaşlarımız kampın son günü Karadeniz'in hırçın dalgalarına yenik düştüler ve sonsuzluğa uğurlandılar. Ben buradan onları tekrar anmak istiyorum. Alkışlarımızla onları bir defa daha analım. Teşekkür ediyorum arkadaşlar. Öner, Soner ve Güneş için ölüm yıldönümlerinde birtakım etkinlikler yapmayı düşünüyoruz. Belki Sinop'a gideceğiz. Hepinizi bu etkinliklere katılmaya, bulunduğunuz yerelerde de bu konuyu gündemleştirmeye davet ediyorum. Umarım onların anılarını layık oldukları biçimde sürdürebiliriz, yaşatabiliriz.

Bir diğer noktaya da değinmek istiyorum. TMMOB öğrenci örgütlülüğü -az önce de bahsetmiştim- bu kurultayımızda maalesef bu konuyu yeterince tartışabilmiş değiliz. Birtakım meseleleri tartıştık, özel sorunlarımızı tartıştık, yetkin mühendislik, işsizlik ve mühendislik eğitimi gibi, ama bu sorunların çözümüne yönelik bir tartışmayı yeterince yapabildiğimizi düşünmüyorum. Şimdi burada son yıllarda gündeme gelen bir Oda Öğrenci Komisyonu örgütlülüğü var. Oda Öğrenci Komisyonu örgütlülüğü, her Odanın kendisine ait kurumları tarafından belirleniyor ve organize ediliyor. Ancak biz bir şeyi biliyoruz. Mühendislerin, yani tek tek Odaların bir çatı örgütü var; TMMOB, maden mühendislerinin de içerisinde olduğu ve tüm diğer Odaların da içerisinde olduğu bir çatı örgütü ve mühendislerin ortak birliğini ifade ediyor. Ancak ne hikmetse hemen hemen bütün Odaların Oda Öğrenci Komisyonları olmasına rağmen, öğrencilerin hala ortak bir örgütü yok. Bu meseleyi düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum. Yani bu konuyu sorgulamak gerektiğini düşünüyorum. Çünkü ortak örgütlülük, dayanışma kültürü bizim cephezden çok önemli.

Bizim madenciler olarak kendimize özgü sorunlarımız var. İşte inşaatçı, makineci arkadaşların, mimarların vesairelerin de ken-

dilerine özgü sorunları var ama bunların yanında ciddi toplumsal ve mesleki sorunlarımız da var. Biz bugünün gençleri; bizi aslında bir ur gibi kemiren rekabetçi anlayışlardan mutlaka sıyrılmalıyız diye düşünüyorum. Çünkü kaderimiz aynı, fabrikadaki patron aynı, holdinglerdeki yöneticiler aynı. Birçok şey aslında hepimiz için aynı. Ama nedense bir türlü bu meselede bir araya gelememe, bir ortak mücadeleyi örgütleyememe konusuyla sürekli meşgul oluyoruz. Buna dikkat çekmek istiyorum. Bugün nasıl bir Oda öğrenci örgütlülüğü sorusuna yanıtlar üretmemiz gerektiğini düşünüyorum. Çünkü kurultayın başından beri evet ciddi sorunlarımız vardı, mesleki yeterlilik, eğitim, yetkin mühendislik v.s, bunlar önemli sorunlar, bunlar hakkında çok şey söylendi, ama bu konular bizim genel olarak mücadelemizi eksik bırakıyor aslına bakarsanız, çünkü bu ülkede mesleki sorunların yanında ciddi toplumsal sorunlar da var. Bir TMMOB öğrenci örgütlülüğü bu sorunlara dair bir söz söylemeli diye düşünüyorum.

Bugün Ortadoğu'da emperyalizmin giriştiği katliamlar bizim temel sorunlarımızdan biridir diye düşünüyorum. Art arda gelen sınır ötesi operasyon açıklamaları, çözümsüzlük dayatmaları bizim sorunumuzdur diye düşünüyorum. Bu ülkedeki ve dünyadaki bütün gelişmeler, aynı zamanda TMMOB öğrenci üyelerinin de önemli sorunlarıdır ve buna karşı ortak bir mücadele kültürünü ve dayanışmayı önüne koymalıdır. Bu konuda tartışmaları derinleştirelim, yerellerimize döndüğümüzde de bu tartışmaları tekrar yapalım. Bir dahaki kurultayımızın belki gündemi olsun, ama bir şekilde ortak sorunlarımıza karşı ortak mücadelenin zemini yaratalım.

Tek başımıza belli yerlerde, belli işler yapıyoruz, bunlar aslında birleştiğinde bambaşka bir dünyayı da yaratmak mümkün olacak. Bu konuda herkesi daha duyarlı olmaya, daha üretken

olmaya buradan davet ediyorum. Unutmayalım arkadaşlar, kurtuluş tek başına olmayacaktır, kurtuluş dayanışmayla olacaktır, sorunlarımızın çözümü ortak mücadeleden, birlikte mücadeleden, dayanışmaktan geçmektedir.

Son olarak çok beğendiğim bir sloganı burada sizinle paylaşmak istiyorum ve sözlerimi bitiriyorum. Unutmayalım arkadaşlar, kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber, ya hiçbirimiz.

MEHMET TORUN- İsmail arkadaşına teşekkür ediyoruz. Bu arada inançları uğruna, mücadeleleri uğruna hayatını kaybeden genç meslektaşlarımızı tekrar saygıyla anıyorum.

Süleyman Demirel Üniversitesinden Aysun Aliya. Yok galiba salonda.

Çukurova Üniversitesinden Hüseyin Akansu.

HÜSEYİN AKANSU- Merhaba arkadaşlar, ben herhangi bir sunum hazırlamadım aslında, ama dünden bugüne olan konuşmaların genel bir değerlendirmesi açısından birkaç tane hem soru, hazırladım ve fikir verici tespitler yaptım, onları anlatmak istiyorum. Dünden bugüne, bugünün bu saatine kadar bu kadar uzaklardan gelip yorgunluk içinde olmanıza rağmen sabırlı ve anlayışlı, davrandığınızdan dolayı çok teşekkür ederim öncelikle.

Ben Hüseyin Akansu, Çukurova Üniversitesinden.

Bunu belirtmek isterim ki, dün eğitim, işsizlik ve yetkin mühendislik hakkında belirtilenlerden de anlaşıldığı üzere Oda yönetiminin katkısı olmasını istiyoruz öncelikle. Çünkü ne kadar da başarılı araştırma konuları ele alınsa da, Oda yönetiminin daha fazla bilgili olduğuna inanıyorum. Öncelikle bazı üniversitemizdeki arkadaşlarımızın daha dar konuları ele alması örnek olarak İTÜ genel bir işsizlik sorunundan bahsederken kendi üni-

versitesindeki işsizlik sorunlarını ele almıştır. Biz aslında maden mühendislerinin işsizlik konusunu ele almıştık, ona değinmek istemiştim.

Yanlış hatırlamıyorsam MMO'ya üye 11 bin maden mühendisi büyüğümüz var. Siyasi olarak da bir baskı oluşturacak bir sayı bu. Bunun için üyeler arasındaki iletişim ve yönlendirmelerin iyi olması gerekir, buna inanıyorum ki iletişim iyi ve yönlendirme de iyidir. Bazen mühendis adayları ve kendileri için en iyi şekilde kullanacaklardır. Mutlaka birlik ve beraberlikle aynı fikirle olacaktır. Sizin de dilediğiniz gibi bazı üniversiteli arkadaşlarımızın yetkin mühendislik yasaasının çıkmasının yararlı olacağını düşünselerdi günümüz Türkiye'sinde sosyal, siyasal, ahlaki ve eğitimdeki olumsuzluk düzeltilmeden çıkan yasanın hepimiz için daha büyük sorunlara neden olacaktır. Bir arkadaşımızın dediği gibi biz ne büyük eşekmişiz ki 20 yıldır bizi eğitiyorlar ve biz hala adam olamadık.

Bir enerji sempozyumunda az önceki arkadaşımızın nükleer enerjiye karşı çıkmasına değinmek istiyorum. Bir enerji sempozyumunda bulunmuştum, oradaki istatistiklere göre Türkiye'deki kullandığımız enerjinin yaklaşık yüzde 65'ini dışarıdan ithal ediyoruz maalesef. Bunu göz önünde bulundurduğumuz zaman gelişmiş ülkelerin çoğu nükleer enerjiyi sorunsuz olarak üretiyor. Tabii bunun kötü örnekleri var Çernobil gibi hüsrarla sonuçlanan ama, bu demek değildir ki hiçbir şeyde tehlike olmayacaktır. En azından bir otobüse bindiğimizde Adana'dan Ankara'ya gelindiğinde herhangi bir sorun yaşanmayacağını hiç kimse bilemez. Ama bazı önlemler alındığı sürece hiçbir sorun yaşanmayacaktır. Teşekkürler arkadaşlar.

MEHMET TORUN- Hüseyin arkadaşına biz de teşekkür ediyoruz. Tabii bunlar başlı başına gündem konuları ve ciddi tartışma ge-

rektiren konular. Umarım gelecekte bunları da tartışırız.

Şimdi İTÜ'den Hasan Can Sandal, cevher hazırlama mühendisliği hikayesiyle ilgili sunum yapacak.

HASAN CAN SANDAL- Merhaba arkadaşlar. Dün buraya merhaba yoldaşlar diye çıkmıştım bazı arkadaşlar tarafındantepki toplamış herhalde. Yoldaş değil miyiz biz?

Arkadaşlar, bildirimi de gerçi az önce yazdım, biraz da ayıp oldu. Bir cevher hazırlama mühendisliği kuruluyor bizim İTÜ'de. Bunun yaklaşık 20 senelik bir hikayesi var. Prof. Dr. Güven Önal Hocamız var. Belki çoğunuz bilirsiniz, kitaplarını okuyoruz cevher hazırlama mühendisliği onun hayali Dediğim gibi 1988 yılında ilk kez dile getiriliyor bu mühendislik. Bir zamanlar bizim Maçka'daki o büyük sarayımsı binamızda maden fakültesinde en üst katında işte buranın dörtte biri kadar bir oda, en alt katında da buranın yarısı kadar bir odayla cevher hazırlama temsil ediliyormuş. Yani bir zamanlar küçücük cevher hazırlama mühendisliği, bizim okulda hocaların artması, yaptıkları projelerin gelişmesi ve bizim okula en fazla belki etraftan projelerle maddi kaynak sağlayan ana bilim dalı olmuş. Sonradan bu hocaların artması, hocaların yeni dersler talep etmesi, bir zamanlar bizim programımızda olmayan endüstriyel hammaddeler, kömür hazırlama gibi dersleri de koydurmaları gibi şeylerle bölümümüzde cevher hazırlamacılar daha etkin olmaya başlıyor.

Bu süreç sonrasında bu topluluğun başında da az önce dediğim gibi Güven Hoca var. Güven Hoca aynı zamanda Yurt Madencilik Geliştirme Vakfının da Başkanı, belki oradan da bilirsiniz. Güven Hoca'nın bu hayali, kimilerine göre, yani hocalarımıza göre Güven Hoca'nın bir egosu, kimilerine göre de Güven Hoca çok büyük işler yapacak, çünkü piyasada cevher hazırlamacılar yok ve piyasada böyle adamlara ihtiyaç duyuluyor.

MEHMET TORUN- Pardon, isimlerden ziyade genel olarak düşüncelerinizi toplarsanız sevinirim.

HASAN CAN SANDAL- Bu, böyle düşünülüyor. Yani cevher hazırlama mühendisliğine ihtiyaç duyuluyor diye düşünülüyor. 98'de ilk cevher hazırlama mühendisliği başvurusu yapılıyor ve bölümce reddediliyor. İki, üç sene aralıklarla tekrar başvurularda bulunuluyor, yine reddediliyor. En son 2004 senesinde maden işletmecisi hocalarımıza biz soruyoruz neden bunu kabul ettiniz diye. Bazıları diyor işte yeter artık onlar bayağı istedikler bunu, gerçekten güzel şeyler yapacaklar. Bazısı, ya o kadar çok cevher hazırlamacı oldu ki bölümde onlar bölümde kendileri bir bölüm olsunlar da kurtulalım dediler, biz onlara sordüğümüzde.

Güven Hocamız bölüm başkanı olduğunda biraz avantajlı hale geliyorlar ve 2004 senesinde onaylanıyor. Üç sene önce onaylanan bu olayı biz İTÜ öğrencileri de, geçen ay mühendisliğin kurulduğunu daha yeni öğreniyoruz. Son başvuruda maden mekanizasyonundan ikiye üç oyla kalıyor, onaylanmıyor, ama maden işletmeciler üçe iki oyla bölüm kararıyla onaylanıyor. Arkasından da konu rektörlüğe gidiyor. Rektörlükte de İTÜ'de yeni mühendislikler açılıyor. En son imalat mühendisliği, tekstil mühendisliği, bazı özel bölümler açıldı. Rektörlüğümüz yeni bölümlere aç. Onlar da cevher hazırlama mühendisliğini görünce direkt onaylıyor. Arkasından da YÖK inanılmaz bir hızla normalde dört, altı ay aralıklarla kabul ettiği şeyi 1.5 ayda onaylıyor, bölümün açıldığı kararı inanılmaz bir hızla geçiyor.

Dediğimiz gibi bir ay önce Cevher Hazırlama 2 dersinde bir hocamızın sözüyle bölümün açıldığını ve öğrenci alındığını duyuyoruz. Yani cevher hazırlama mühendislikleri açılacaksa biz ne yapacağız, işsiz mi kalacağız, onları mı tercih edecekler, yoksa onlar mı işsiz kalacak, yani niçin bu yapılıyor diye hocalarımızla

bir toplantıya gittik. O toplantı da iki hafta önce oldu. İki hafta önce biz bütün süreci öğrendik. Yani sizlerden biz daha önce biliyorduk gibi bir durum yok, biz de İTÜ öğrencisi olarak oldukça yeni öğreniyoruz bu olayı. 20 senedir gündemde olan ve üç sene önce bölüm kararlarının geçtiği bir şey bu. Bunu duyduktan sonra bu mühendislik akabinde neler getirecek diye bayağı tartıştık arkadaşlar arasında. Şu an hala muallakta olduğumuz durum, düşünceler var. Cevher hazırlama mühendisliği açılınca, yine bölümümüzün deneyimli hocalarımızdan biri bize tablolar gösterdiğinde cevher hazırlamacılar zaten iş bulamıyor, maden işletmecilerine göre çoğu, yani 10'da biri kadar iş bulur maden işletmecilerinin diyor. İşletmecilere bir şey olmaz diyorlar ama ben de işletmeci bir öğrenci olarak işsiz kalmak istemiyoruz.

Ayrıca etik olmayan da bir durum var. Cevher Hazırlama Ana Bilim Dalı tarafından iki sene önce biz birinci sınıfken cevher hazırlama mühendisliğini seçerseniz şurada şurada iş bulursunuz, böyle böyle çok para kazanırsınız, çok büyük adam olursunuz gibi bir mektup geldi evimize. Bir de alta bölüm başkanının imzası var. Diğer işletmeci hocalarımızdan da gizli olarak yapılan bir durum. Hiç etik olmayan bir durum olarak karşımıza çıkıyor.

Dediğimiz gibi cevher hazırlama mühendisliği olunca bizim maddenden mezun cevher hazırlamacılar işsiz mi kalacak, yoksa cevher hazırlama mühendisliğinden yeni mezun arkadaşlarımız mı işsiz kalacak, yoksa onlar konularında çok uzman olup gerçekten çok iyi bir mühendis olacak, Türkiye'nin her tarafına yayılan bir bölüm mü bitirecek. Mesela onların ders programlarına baktık, yine şu andaki bölüm başkanımız diyor ki; "sadece onlarla Allahımız bir", yani sadece maden teknolojisi gibi bir dersimiz ortak.

Bizde Cevher Hazırlama Ana Bilim Dalı kaldırılması planlanıyor, bizim son bir ay içinde haberimiz olmuştu. Bu arada toplantılar

yapılınca hocalar tarafından nedir bu toplantılar, dersleri terk edip toplantılara gitmeler oluyordu. Sonra bize işte ancak o zaman söylediler. Cevher Hazırlama Ana Bilim Dalı bizim İTÜ Maden Programından kaldırılıp yerine Mermer ve Doğal Taş Programı konulması düşünülüyor. Aynı zamanda da cevher derslerini kaldırma gibi bir durum da varmış, onu da tartışmak için bir toplantı yapılmış.

Gerçekten biz de sizin gibi daha yeni yeni aydınlanıyoruz. Sonuç olarak cevher hazırlama mühendisliğine bu sene İTÜ’de öğrenci alınacak. 5 sene sonra bu bölümden mezun olduktan sonra ne olur bilmiyorum. Onlar Odamıza mı üye olacak onu da bilmiyorum. Bir yerlerde tünelde çalışabilecekler mi, teknik nezaretçilik yapabilecekler mi ki, tüzüklere göre yapamayacaklar. Aynı zamanda okulun ABET kriterlerinde de ABET’e göre cevher hazırlama bölümü yok ve bizim bütün bölümlerimiz ABET kriterlerine uyarlanmış durumda. Birçok düşünce var, biz de sizin gibi daha tam aydınlanamadık. Ben de sizi bu konuda aydınlatmak için buraya çıktım. Şöyle bir durum var; eğer bu bölüm kesinlikle bize dezavantaj olacak diye düşünülürse, son şansımız idari mahkemelere gidip orada bu bölümün açılmasını reddetmek olabilir. Bu kararı iptal ettirmek olabilir.

Benim konuşmam bu kadar. Beni dinlediğiniz için teşekkürler, kolay gelsin.

MEHMET TORUN- Hasan Can’a teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar ben kısa bir bilgi vereyim, bununla ilgili konu açıldığı için.

Cevher hazırlama mühendisliği, İTÜ tarafından kendi senatosunda karar alınıp daha sonra da YÖK’te kabul edilen bir olay. Bizim de bundan herhalde iki üç ay önce Oda olarak gayriresmi

yollardan haberimiz oldu. Bütün maden mühendisliği bölümlerine yazı yazdık, bununla ilgili düşünceleriniz nelerdir, ne düşünüyorsunuz diye. 16 bölüme yazdığımız yazıya bu kararın doğru olmadığı, bu kararın sektörel anlamda da, mühendislik anlamında da doğru olmadığı şeklinde cevaplar geldi, bir tek İTÜ ki, kendi kararıdır, desteklediler.

Bununla ilgili de geçen hafta yaptığımız eğitim çalıştayında konu gündeme geldi, orada da bu konuyu değerlendirdik ve üniversitedeki hocalarımız orada da buna karşı olduklarını ilettiler. Şimdi yapılması gereken Hasan Can'ın dediği gibi, karar çıkmış, tek çare YÖK'ün kararının iptali için İdari Mahkemeye dava açmak kalıyor. O yolu da deniyoruz, şu anda hukukçumuz çalışıyor, gerekçeleri toparlayarak 60 günü geçirmeden -60 günlük süremiz var karardan sonra- dava açmayı düşünüyoruz. Davanın seyri nasıl gelişir bilmiyorum ama Oda olarak cevher hazırlama gibi bir mühendisliğin doğru olmadığını düşünüyoruz. Gerekçemizde de şunu söylüyoruz: Madencilik arama, işletme ve zenginleştirmeye bir bütün. Buradan parçaları koparmaya başladığınız zaman işin doğasını da bozuyorsunuz, bütünselliğini bozuyorsunuz ve bu anlamda da böyle bir yanlış yapıyor diye düşünüyoruz.

Dünyadaki uygulamalara baktığımızda da zaten bu ana bilim dallarının kimyaya bağlandığını, madenden ayrıldığını görüyoruz. Avustralya'da, Kanada'da, Amerika'da örnekleri bu şekilde geliyor. Zaten ders müfredatına baktığımızda da bizim maden mühendisliği müfredatından çok az ders var, ana derslerin kimya alanıyla ilgili olduğunu görüyoruz. Bu anlamıyla da biz hem Oda olarak, hem meslek olarak bunun ülkenin koşullarına uymadığını düşünüyoruz ve dava açma aşamasındayız, bu bilgiyi de sizinle paylaşmak istiyorum.

Afyon Kocatepe Üniversitesinden Erdal Karadağ, serbest konuşma yapmak için söz istemiş, buyur Erdal.

ERDAL KARADAĞ- Afyon Kocatepe Üniversitesi. Sevgili arkadaşlar, kurultayda iki gündür sorunlarımızı tartışıyoruz. Serbest konuşmada şuna değinmek istedim: Peki bu sorunlarımızın nedenleri nelerdir? Bu ülke, bu hale nasıl getirilmiştir.

Bugün şeriatçıların köşke çıkmasına karşı çıkanlar, aynı duruşu cuntacı generallere karşı gösterseydiler böyle olur muydu? Onlar ortak, biz pazar diyen gençleri darağacına gönderen zihniyet değil midir üniversiteleri kapitalist birer kuruluş haline getiren. Peki ne yapmalı, ne yapabiliriz? Bizlere, yani yurtsever madencilere düşen kamulaştırma yerine özelleştirmeyi savunan, üniversiteleri kapitalist kuruluşlar haline getirenler kadar cesur olabilmektir. Çünkü biz onlar gibi emperyalistlerin çıkarlarını değil, kendi halkımızın ve emekçilerimizin çıkarlarını savunuyoruz. Aydınlığa çıkmak için karanlığı kazan tüm maden emekçilerini saygıyla selamlıyorum ve hepinize çok teşekkür ediyorum.

MEHMET TORUN- Erdal'a teşekkür ediyoruz. Süleyman Demirel Üniversitesinden Mina Domaniçli. Yok galiba. Selçuk Üniversitesinden bir arkadaşımız, bir sunum yapacak.

SEVGİ GAMZE ÜNEK - Merhaba arkadaşlar, Selçuk Üniversitesi ikinci sınıf öğrencisiyim. Öncelikle Sayın Oda Başkanına, bize bu yetkiyi tanıdığından dolayı ve Oda üyelerine ve bekleyip, değer verip, gelip ve hala burada saygı duyarak oturduğunuz için siz bahane üreten değil, bahanelere çözüm bulan mühendis adaylarına çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar bilindiği gibi ülkemiz maden çeşitliliği bakımından çok zengin bir ülke. Bunun için de maden mühendisi, maden mühendisi adayları yetiştiriliyor. Biz mezun olduğumuz zaman maden mühendisi olarak addedileceğiz, ama güzel yurdumda

bir yandan işsizlik oranı yüksekken, bir yandan biz mezun olduğumuz zaman çalışacak alan bulamazken, bir yandan da onlarca üniversite açılıyor. Bu benim şahsi fikrim, bunu sizinle paylaşmak istedim.

Arkadaşlar biliyorsunuz maden mühendisleri yer altı kazıları yapıyor, madenlerin yerini buluyor, bunları tespit ediyor ve bu madenleri çıkardıktan sonra endüstrinin hizmetine sunuyor. Peki endüstri nedir, yani maden mühendislerine nasıl bakar? Daha da genelleştirsek, endüstrinin ilme, bilime ve mühendislik bilimine karşı bakışı nedir? Hepimizin bildiği gibi bize çok sıcak bakmıyorlar, mühendislik ilmine çok sıcak bakmıyorlar. Bunun sebebi de eğitim, çünkü çok fazla genelleme yapmıyorum ama bu endüstrideki, sanayideki insanlar belki kimileri belli eğitim olarak geliyor ama çoğu da belli bir sermayeyle, hiçbir eğitim almadan geliyor ve bu insanların, biz eğitimi olan insanlara karşı çok fazla saygıları yok.

İş imkanlarımız çok ama yapamıyoruz, bu sadece tasarımlarda ve kağıtlarda kalıyor. Ya düşünün biz bir zamanlar maden mühendisliği, tıpla hemen hemen aynı puandaymış. Bize bir doktor kadar saygı duyuluyormuş. Şu andaki konumumuza bakın, yani ben kendi adıma da söyleyeyim, birçoğumuzun, özellikle bayan arkadaşlarımızın başına geliyordur, maden mühendisiyim dediğim zaman bana gelen tepki biraz alaylı bir şekilde sen ne olacaksın, kömürcü mü olacaksın, hadi canım sen de gibilerinden tepkiler geliyor. Ama bunun sebebi ne? Bunun sebebini, tamam bize gereken saygı duyulmuyor, ama bunu biraz da kendimizde aramamız gerekiyor mu? Biri bize bunları söylediği zaman biz bunun karşılığını neden veremiyoruz?

Düşünün özellikle yer altı madenciliğinde çok zor koşullar altında çalışan işçiler var. İnanın onlar birçok kişiden çok daha fazla zorluk altındalar. En başta hayati tehlikeleri var. En ufak

ihmalde hayatlarını kaybedebiliyorlar ve bunların başında olan mühendis adayı, tamam mühendislik ilmini belki alıyor, bilimini alıyor, ama bunun yanında anlayışlı olması gerek. Bunun yanında sabırlı olması gerek. İnsan ilişkilerinde çok iyi olması gerek. Size soruyorum, biz hem bu ilmi alıp, hem bunu öğretirken, bir yandan da insanlarla aramızı iyi tutmaya çalışırken, insanlara sabırlı olmayı -sabır çok büyük bir erdem, bunu asla es geçmek istemiyorum- bu erdemi biz yerine getirirken sizce diğer meslekteki insanlardan da daha fazla saygıyı hak etmiyor muyuz? Bize de biraz saygı duyulması gerekmez mi?

Biz kendimize daha fazla güvenmeliyiz. Biri bize mesleğimizi sorduğu zaman ben maden mühendisiyim, bunu onlara anlatmalıyız. Yani bunu gururla, başımız dik bir şekilde söylemeliyiz. Bunu böyle utanarak, sıkılarak değil de daha bir gururla, insanlara bunu anlatarak, biz şunu yaparız, biz şunu anlatırız. Bu ülkede madenlere ihtiyaç var, bu ülkede çok fazla maden var ve bunlar ancak bizim sayemizde gelişir, biz bunları çıkartacağız, biz bunları insanlara anlatacağız.

Arkadaşlar kavak ağacı olmayın, kavak ağacı gibi sallanıp yıkılmaktan korkmayın. Çınar ağacı gibi olun, köklerin yerin altına düşsün. Öyle bir sarsın ki, o kökler sizi o kadar dik tutsun ki, asla yıkılmayın, asla eğilmeyin.

Çok fazla sıkmayacağım sizi, hepiniz çok fazla sıkıldınız onu da biliyorum. Hepimizin işi gücü var, belki Ankara'yı biraz gezeceksiniz, o yüzden sözlerimi çok kısa bir iki cümleyle bitireceğim.

Çok kritik bir coğrafyada yaşıyoruz ve çok fazla zengin olduğu için ülkemiz maden çeşitliliği bakımından belki çok fazla potansiyelimiz yok, ama o kadar çok çeşidimiz var ki ve bunun için sürekli biz küresel oyunlara maruz kalıyoruz. Bu, geçmişte de böyleydi, günümüzde de hala böyle.

Bunun için ben kendi cümlelerimden çok, ulu önder Atatürk'ün

1922’de söylediği çok küçük iki cümleden oluşan bir paragraf söyleyeceğim size. Eminim bu, burada bulunan genç beyinlere, burada bulunan mühendis adaylarına ve bizim sesimizi duyduğu halde duymazlıktan gelip yurdumun başındaki o güzel insanlara, belki onlardan yaşça küçük bir mühendis adayı olarak, belki 20 yaşındaki birinin hatırlatması gereken bir şeydir. Ben bunu izninizle buradan söyleyip belki birileri duyar diyorum.

“Ekonomik siyasetimizin mühim gayelerinden biri de, umumi menfaatleri doğrudan doğruya ilgilendirecek, ekonomik kuruluşları ve teşebbüsleri mali ve teknik kudretimizin müsaadesi nispetinde devletleştirmektir. Bu cümleden anlaşarak, topraklarımızın altında işlenilmeden duran maden hazinelerini az zamanda işleterek, milletimizin menfaatine açık bulundurabilmesi ancak bu usul sayesinde mümkündür.”

Arkadaşlar teşekkür ederim. Son bir şey söyleyeceğim, Sayın Oda Başkanına ileticeğim. Oradayken elimi kaldırmıştım, fakat serbest kürsüye çıktığımda söylemem daha uygun olacağı için buradan söyleyeceğim. Benim konuşmam bitti, sadece iki saniyenizi rica ediyorum. Bu sonuç bildirisi hakkında, KTÜ’den bir arkadaşımız çıktı ve beş tane üniversite var, biz bu sonuç bildirgesi arasında yer almıyoruz üniversitemiz ve Sayın Başkanımız dedi ki oylama yaptık. Fakat şunu söylemek istiyorum: Oylama yapıldığında zaten beşten fazla üniversite temsilcileri var ve doğal olarak o üniversite öğrencileri de kendi temsilcileri olduğu için oylamaya katıldılar. Bizim üniversitemizden sekiz kişi var, diğer üniversitelerden toplasanız 10-15 kişi olsa 20 kişi bizim arkadan el kaldırmadığımız görülmüyor, burada el kaldıranlar daha fazla, o yüzden oylamanın daha fazla olması çok normal bir şey. Ben bu konuda biraz daha bizi dikkate almalarını düşünüyorum ve arkadaşımın söylediklerine katılıyorum, biz de kendi üniversitemizi veya kendi fikirlerimizi bu beş üniversite

olarak sonuç bildirgesinde temsil etmek istiyoruz. Teşekkür ediyorum. Burada sizinle olmak çok güzeldi.

MEHMET TORUN- Gamze'ye ben de teşekkür ediyorum bu düşüncelerinden dolayı.

Arkadaşlar gerçekten Türkiye kritik bir coğrafyada yaşıyor. Dünyada yaşanan tüm emperyalist oyunlar bizi de direkt olarak etkiliyor. Sonuçta yabancıların, emperyalistlerin reçetelerini uygularsak sonuç olarak bazı sıkıntılar yaşayabiliyoruz. Tabii Atatürk'ün 1924 yılında meclisteki bir konuşmasında, "Hangi ülke vardır ki yabancıların nasihatlarıyla kalkınabilsin, yücelebilsin. Tarih böyle bir hadiseyi kaydetmemiştir" diyor. Bugün de geçerli aslında bu söylem. Çünkü bizler eğer kendimize güvenmezsek, kendi özgüvenimizle ülkemizin, halkımızın lehine karar veremezsek mutlaka bu tür sıkıntıları yaşamamız doğaldır, ama ben sizlere güveniyorum, sizlerin sayesinde de ülke bunları, bu gençlikle aşacaktır diye düşünüyorum.

Şimdi Malatya İnönü Üniversitesinden Mustafa Köroğlu, "Maden Mühendislerine Olan İhtiyaçla" ilgili bir sunum yapacak.

MUSTAFA KÖROĞLU- Merhaba arkadaşlar. Mustafa Köroğlu, İnönü Üniversitesi Maden Mühendisliği birinci sınıfta okumaktayım. Ben maden mühendisliğine olan ihtiyacı belirteceğim.

20. yüzyılda endüstriye olan ihtiyaç, işçiye olan ihtiyaç artmıştır. Fakat işçilerin yetersiz olması, insanoğlunu yeni ihtiyaçlara sürüklemiştir. Teknoloji geliştikçe tarım sektöründen çok sanayiye yönelme olmuştur. Bunun sonucunda enerji ihtiyacı artmıştır. Yani önümüzdeki yüzyılın enerji çağı olacağı kesindir. Bu enerji ise, maden mühendislerinin yapacağı işletim sistemine bağlı bulunmaktadır. İşte bu durum, maden mühendisliği-

ne olan ihtiyacı açıkça göz önüne sermektedir. Enerji çağında ülkelerin jeolojik yapısı çok önemlidir. Bu durum Türkiye'nin enerji kaynaklarının ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu enerji kaynaklarından bazıları petrol, doğalgaz vs. Bunun yanında küresel ısınmanın yol açacağı içme suyu sıkıntısı da Türkiye'nin her yönden müthiş bir enerjiye sahip olduğu ve düşmanlarının fazla olduğu açıklıkla ifade edilmese de düşündürücüdür.

Bizler bu durum karşısında yılmadan, usanmadan, emperyalist çıkarıcılara boyun eğmeden, birlik beraberlik içinde karşılarında durmalıyız. Bu ülke ve ülkemizdeki yer altı zenginlikleri bizimdir. Yani maden mühendislerindir.

Arkadaşlar sizin gibi biz İnönü Üniversitesi genç madenciler de birlik ve beraberlik içinde bu kaynaklara sonuna kadar sahip çıkacağız. Teşekkür ederim.

MEHMET TORUN- Ben teşekkür ediyorum Mustafa arkadaşımıza da.

Isparta Süleyman Demirel Üniversitesinden Mina Domaniçli. Buyurun.

MİNA DOMANIÇLİ- Arkadaşlar az önce çok heyecanlandım, lavaboya inmiştim, o yüzden geç kaldım, sıramı kaçırdım, herksten özür dileyerek başlamak istiyorum. Süleyman Demirel Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü öğrencisiyim.

Konuşmam çok kısa olacak, sizi çok fazla sıkmak istemiyorum ben burada. Dünden bu yana defalarca problemlerimizin neler olduğuna, her üniversitedeki arkadaşlarım defalarca konuştu. Problemlerimiz belliyse çözüm ne? Herkes o yapılmalı, bu yapılmalı, şu şöyle olmalı, şurası şöyle yapmıyor, şurası bize böyle

vermiyor gibi şikayet vari, sistemden şikayet edercesine defalarca sorunlarını dile getirdiler.

Peki ben şunu söylüyorum: Biz genç arkadaşlar olarak eğer sistemden şikayet ediyorsak ve sistemi düzelterek olan insanlar da yeni nesilden insanlar olacaksa, önceliklerimizi belirleyip sistemi biz değiştirmeliyiz. Yani önceliklerimiz nelerse sistemin başına geleceğiz ve istediklerimizi, arkadaşlarımızın ihtiyaçlarını biz çok iyi biliyoruz neler eksik, onları yerine getirmeliyiz diye düşünüyorum.

Şunu söyleyeceğim: Bir zamanlar bizim için mücadele eden insanlar 80 döneminde darağaçlarında asıldı, cezaevlerinde çürütüldü, düşünceleri ezildi, o yüzden bugün başkalarından bizim için bir şeyler yapmasını beklemek benim içimi çok acıtıyor. O yüzden ne yapılması gerekiyorsa herkes kendisine sormalı, ben ne yapıyorum demeli.

Konuşmam bu kadar teşekkür ediyorum.

MEHMET TORUN- Mina'ya teşekkür ediyorum güzel konuşmasından dolayı.

İzmir 9 Eylül Üniversitesinden Burcu Kale. Yetkin mühendislikle ilgili galiba konuşacak.

BURCU KALE- Evet. Yetkin mühendislikle ilgili konuşmak istiyorum ama öncelikle bir şey söylemek istiyorum.

Arkadaşımız, mesleğimizin saygı görmesini istediğini söyledi. Ben de şöyle diyorum genel olarak: Eğer ki biz yani sen deseydin ki onlara ben tıp fakültesini kazandım, sana diyeceklerdi ki ya altı yıl tıp fakültesi okunur mu delirirsin. Yani hiçbir zaman saygı göremezsin, yani saygı da beklemem lazım aslında. İnsanın kendisinin tatmin olması gerekiyor. Sen bu mesleği seviyorsan

yaparsın. İnsanlara mesleğini anlatmanın bir anlamı yok, çünkü biri anlarsa biri anlamaz sen yorulursun demek istiyorum.

Şimdi esas konuma geçiyorum. Yetkin mühendisliğin hep stajyer kısmından bahsettik biz, fakat aslında yetkin mühendis olduktan sonra neler kazanacağız hiç bunlardan bahsetmedik. Yani daha doğrusu ben de bilmiyorum neler kazanacağız ama bunun bize hiçbir getirisi yok mu yetkin mühendis sıfatını aldıktan sonra?

Bunun dışında, şimdi stajyerlik kötü bir izlenim yarattı. Herkes bunu söylüyor, stajyerlik kötü belli ki. Ama hiç bilmiyoruz ki acaba stajyer ismi gerçekten şu anda bizim üniversitede yaşadığımız gibi yani sürünerek mi olacak bu stajyerlik? Yani bu stajyerlik kavramı da birazcık açıklanması lazım. O yüzden benim direkt bu stajyerlik kavramını bilmeden bu sistemi kötülemek bana çok mantıklı gelmiyor. Yani enine boyuna ben bu sistemin öğrenildiğini, bilindiğini düşünmüyorum. Okuyoruz inşaat mühendislerinin tasarımlarını, buradan bir fikir yürütmeye çalışıyoruz ama gelip de inşaat mühendislerinin yaptıkları tasarımlar herhalde bize yamalanmaya çalışılmayacak. Onu söylemek istedim bu konuda. Başka da söyleyecek bir şeyim yok.

MEHMET TORUN- Aslında sizlerin söyleyecek çok şeyleri var. Söylüyorsunuz zaten, teşekkür ediyorum.

Tabii arkadaşlar, burada sabırla birbirimizi dinliyoruz, gerçekten de çok güzel bir ortam, ama biraz evvel arkadaşın dediği belki Ankara'yı gezmek sizlerin de hakkı, şöyle gelmişken –Ankara dışından gelenler için söylüyorum- o açıdan zamanı biraz verimli kullanmak gerekiyor.

Şimdi Eskişehir Osmangazi Üniversitesinden Banu Kekeç.

BANU KEKEÇ- Öncelikle herkese merhaba diyorum arkadaşlar.

Ben Osmangazi Üniversitesi dördüncü sınıf öğrencisiyim.

Ben bir maden mühendisliği öğrencisi ve geleceğin maden mühendisi olarak insanların açlıktan veya emperyalist devletlerin yeni doğal kaynaklara sahip olmak için çıkardığı savaşlarda öldüğü, insanların parası olmadığı için eğitim alamadığı ve tedavi olamadığı, çocukların eğitim görmesi gerekirken tarlalarda, fabrikalarda ve sanayi sitelerinde yok paraya çalıştığı, insanların sırf farklı mezhep ve ırktan olduğu gerekçesiyle birbirini öldürdüğü bir dünya istemiyorum.

Biz öğrenciler olarak parasız, bilimsel ve anadilde eğitim istiyoruz. Biz, her insanın eşit olduğu, savaşızsız, sömürsüz bir dünya, sınıfsız bir toplum istiyoruz. Bizler gençliğiz ve geleceği kuracak olanlar da bizleriz. Bu kurultaydaki coşumuzu, çabamızı daha sonraki çalışmalarda da gösterip tekrar daha güzel bir dünyayı kurmak için bir araya gelmek dileğiyle herkese çok teşekkür ediyorum.

MEHMET TORUN- Arkadaşımıza teşekkür ediyoruz; Şimdi de İstanbul Teknik Üniversitesinden Onur Keleş'i kürsüye davet ediyorum.

ONUR KELEŞ - Merhaba arkadaşlar;

ÜZERİMİZDEKİ KARA BULUT: YÖK

Bugün üniversitelere baktığımızda eğitim sisteminin; giderek bireyci, çıkar ilişkilerini güçlendiren, anti-bilimsel, asosyal ve apolitik kişilikler oluşturmaya çalışan bir şekle büründüğünü görebiliyoruz. Bunun yanında, günden güne paralılaştırılan eğitim sistemi ve eğitim kurumları "parası olmayan okuyamaz" dercesine sermayeye çevrilmektedir. Şüphesiz, üniversitelerde en köklü değişiklik 12 Eylül 1980 darbesiyle yaşandı. 12 Eylül

darbesinin kendine en uygun araçlarından birini seçmiş olduğunu söylemek gerekir. YÖK'ün ne kadar korkunç bir baskı aracı olduğunu kanıtlamak için ise çok fazla ikna edici olmaya gerek yoktur. 6 Kasım 1980'de kurulduğunda daha birkaç yıla kadar 1500 civarında öğretim üyesinin üniversitelerden uzaklaştırılmasına sebep olmuştur. Öğretim üyelerinin bir kısmını da istifaya zorlamıştır. Yaklaşık sayıları 3 bine ulaşan istifa eden ve atılan öğretim görevlileri o dönemde çıkan sıkıyönetim yasası (1402 sayılı yasa) ile mesleklerinden uzaklaştırılmışlar ve tarihe 1402'likler olarak geçmişlerdir. Ülke çapında bazen hocası, bazen kütüphanesi olmadan onlarca "üniversite" açmış, akademik kariyeri tamamen bir çıkar ilişkisine dönüştürmüş, üniversite açmak vaatleriyle oy toplanmasına vesile olmuş, üniversite mezunu işsizlik kavramının oluşmasına büyük katkı sunmuş, milyonlarca öğrencinin üniversite kapılarına yığılmasına öncülük etmiştir. İdeolojik başarılarından biri ise birçok şehre gerici kuvvetlerini sokmuş olması, Anadolu'nun birçok yerinde faşist örgütlenmenin odağı olarak görev alan "üniversiteleri" ve "yurtları" yaratmış olması bahsedilir. 12 Eylül yönetiminin asıl amaçlarından biri, özellikle o dönemde anarşinin kaynağı olarak görülen üniversiteleri hiyerarşik bir düzene bağlamaktır. YÖK Kanunu parlamentodan geçmeden, 1982 Anayasası ile güvenceye alındı ve uygulamaya konuldu. Bütün üniversiteleri aynı kalıp içerisine alan Yükseköğretim Kanununun temel özellikleri: Bütün yetkiler YÖK'te ve başkanında toplandı, üniversitelerde akademik kurulların etkisi azalırken rektörler aşırı yetkiyle donandı. Kişisel yönetim, öğretim üyelerini üniversitelerden hızla kaçırmaya başladı. Dekanlar, rektörün önerdiği 3 isimden biri seçilerek atanmaya başlandı. Bu gibi yetkilerle donanan YÖK ve başkanları son yıllarda açıklamaları için kendisine yöneltilen sorulara "bu konu Yükseköğretim Kurulu'nun yetkisine girmektedir" diyerek cevap vermeyebiliyorlar.

YÖK kurulduğu günden bu yana üniversite sistemini yeniden yapılandırmayı amaç edinmiş ve birçok amacını da gerçekliğe dökebilmiştir. Bunların başında, üniversite kurumunun niteliğini tekrar oluşturmak gelmektedir. Bu yapılandırma ve değişim sürecinde, üniversiteler birer kamu kurumu olmaktan çıkarılmak ve sermayenin denetimine verilmek istenmektedir. Türkiye’de bu zincirin en önemli halkasını başta Koç, Sabancı gibi büyük sermaye grupları olmak üzere; sermayenin doğrudan kurduğu vakıf üniversiteleri (özel üniversiteler) oluşturmaktadır. Hatta bunu kurulması düşünülen 15 yeni üniversite izleyecektir. Buradaki amaç şudur ki; var olan üniversitelere yatırım yapmak ve genişletmek (laboratuvar, kütüphane, sosyal alan, vb.) yerine sermayenin himayesinde bilimden uzak kurumlar elde etmektir. Bunu İTÜ, Hacettepe, Boğaziçi, ODTÜ gibi göreceli nitelikli üniversitelerin “kendi” geliştirme vakıflarına bırakılarak özelleştirilmeleri izleyecektir. Bunun en basit somut örneklerinden biri olarak İTÜ’de kantinlerin İTÜ vakfına ait olması gösterilebilir. Ayrıca İTÜ kantinleri daha da özelleştirilip şahsa satılmak (sermayeye teslim edilmek) istenmektedir. Üniversite sisteminde yapılmak istenen bir diğer düzenleme ise; bazı klasik üniversitelerin (Ankara, İstanbul Üniversiteleri gibi) parçalanarak, hukuk ve tıp fakültelerinin, üniversiteden bağımsız birer “işletme” haline dönüştürülmesidir. Diğer üniversiteler için de durum farksızdır. Onlarda ise fen-edebiyat, iktisadi ve idari bilimler, bölgenin ihtiyacına göre ziraat, veterinerlik, eğitim fakültelerinden biri ve çok sayıda yüksek okul biçiminde yeniden yapılandırılacaktır. Böylece; güçlü rektörlük ve altında bölümler biçiminde örgütlenecek ve çoğu yeni olan bu üniversiteler, görünüşte kamu kurumu olsalar da bir anlamda parça parça yöresel sermayenin denetimine verilecektir.

YÖK’ün üniversitelerde yapmak istediği değişikliklerden ikincisi ise; üniversitenin işlevine yöneliktir. Üniversiteler ilk kurulduğu

zamanlarda, kamu kurumlarına dönüştürülürken, iki temel işlev için yapılandırılmıştı: toplum ve doğanın bilgisini üretmek ve bu bilgiye sahip nitelikli insan gücü yetiştirmek. Fakat bu işlevler, bugün küreselleşme nedeniyle teke, yani sadece nitelikli insan gücü işlevine indirgenmek istenmektedir ki bu, üniversitelerde iki yıllık bölümler açarak “kalifiye işçi” yetiştirilmesi ve 4 yıllık bölümlerde ise yalnızca mesleğiyle ilgilenen, toplumdan uzak, bireyci ve kolektif yaşamdan uzak kişilikler yetiştirilmeye çalışılması olarak açıklanabilir. Bu durum yalnızca öğrenciler için değil, öğretim görevlileri için de geçerlidir. Tabii ki yöntem ve olaylar aynı değildir. Fakat ulaşılmak istenen ve durumların doğuracağı sonuçlar aynıdır. Şöyledir ki; bilimsel bilgi üretme ve çalışma yapmanın ilk adımını oluşturan doktora eğitimi “niteliği geliştirmek” adına sınıflandırılmaktadır. Doktora eğitim programı açma hakkı yalnızca bir avuç “göreceli nitelikli” üniversiteye tanınmaktadır. Bu üniversitelerin amacı, diğer üniversitelerin öğretim üyesi ihtiyacını karşılamaktır. Örneğin, merkezi sınavla araştırma görevlisi alma, YÖK’ün 35. maddesini kullanarak (öğretim görevlisinin atanması ve atanma yerinin belirlenmesi) bu araştırma görevlilerini “göreceli nitelikli” üniversitelere gönderme vb. çabaların altında yatan temel amaç budur. Ayrıca doktora eğitim programı açma hakkı olan üniversiteler kendi öğretim üyesi ihtiyacını yalnızca yurt dışında doktora yapmış kişiler arasından sağlayabilecektir. Dolayısıyla, asıl bilimsel bilgi yurtdışındaki üniversitelerde üretilecektir. Üniversitelerde bilimsel bilginin üretilmesini sınırlandırmanın bir diğer biçimi ise, akademik mesleğin her aşamasında çok sayıda yayın yapma zorunluluğunun doğal bir sonucu olarak “yozlaşma” (nitelikten çok niceliğe önem verme) biçiminde ortaya çıkmaktadır. Üniversite içindeki atama işlemlerinin tümünde çok sayıda yayın yapma zorunluluğunun bir sonucu “yayın-bilgi kirlenmesi” olacaktır. Örneğin, sosyal bilimler alanında yapılacak bu tür yayınlar,

yurtdışında üretilen bilginin çevrilerek tekrar edilmesi ve arada üretilen az sayıdaki nitelikli bilginin de “gürültüye getirilmesi” sonucunu doğuracaktır. Yani, var olan bilgi kendini değişik biçimlerde tekrar edecek ve bir anlamda kısır döngü oluşacaktır. Bu sadece sosyal bilimler için geçerli bir durum değildir. Tüm bölümler için bu geçerlidir. Bilgi üretmeyi sınırlandıran bir diğer biçim ise, yurtdışında yayın yapma zorunluluğudur. Bu biçim aslında, bir sınırlandırmadan çok uluslar arası sermayenin istediği türde “bilgi” üretme sorununu doğuracaktır.

YÖK’ün amaçladığı üçüncü değişiklik üniversitede verilen hizmetin niteliğine yöneliktir. 12 Eylül dönemine kadar Türkiye dahil dünyanın hemen hemen her yerinde, eğitim bir kamu hizmeti olarak düzenlenmişti. Fakat 12 Eylül sonrası, YÖK ile birlikte “yarı kamusal hizmet” olarak tanımlanmaya başlanmıştır. Vakıf üniversitelerinde zaten paralı olan bu hizmeti, üniversitelerde yapılacak değişikliklere bağlı olarak bütün yüksek öğretim sistemine teslim etmek istemekte, “yarı kamusal hizmet” tanımına bağlı olarak HARÇ paralarını yükseltmeyi amaçlamaktadır. Yarı kamusal hizmet ile kastedilen; bir kişinin yüksek öğretim görmesi sonucu toplumla birlikte kendisinin de fayda görmesidir. Yani, bireysel fayda sağlayan kişi bunun maliyetine katlanmak zorundadır. Aslında, ilk bakışta bu yargı doğru gelebilir. Fakat göz ardı edilen temel bir olgu vardır. Yüksek öğretim gören kişi, öğrenimi boyunca harcadığı emek ile kendi emeğinin niteliğini yükseltmesi gerçeğidir. Daha basit şekilde söylemek gerekirse, üniversiteye giren kişi verilen hizmet sonucu değil de; kendi emek harcayarak, kendisini geliştirerek emeğinin niteliğini yükselterek diploma almaya hak kazanmaktadır. Bunun tersi bir yaklaşım, vakıf üniversitelerinde sık karşılaşılan “ben buraya yılda şu kadar para ödüyorum, sen beni nasıl mezun etmezsin!” şeklinde tepkiler doğuracaktır. Dolayısıyla, verilen hizmetin niteliğini değiştirmek eğitimi kamu hizmeti olmaktan çıkarmaya

yönelik her girişim, sermayenin dünya ölçeğinde yeniden yapılanması çabalarına hizmet etmekten başka bir sonuç doğurmayacaktır.

Değişikliklerden sonuncusu ise, öğretim elemanlarının statü ve niteliklerine ilişkindir. Statüdeki değişiklik, üniversitelerin kamu kurumu olmaktan çıkarılmasının bir sonucu olarak; öğretim elemanlarının da kamu görevlisinden çıkıp piyasa koşullarından istihdam edilen kişiler haline dönüştürülmesi biçiminde yaşanacaktır. Aslında bugün asistanlık kurumunun değiştirilerek, yerine araştırma görevliliği kadrosunun geçirilmesi, var olan araştırma görevlilerinin 50/d maddesine (tıpta uzmanlık eğitimi sürdürenlerin eğitimleri süresince, ücret ödenmesini sağlamak amacıyla düzenlemiş olan madde) geçirilmesi ve araştırma görevlilerinin bu maddeye göre alınması ile bunun ilk adımı çoktan atılmıştır. Yani, bir araştırma görevlisi bu yöntem ile bir kamu görevlisi değil, burslu lisansüstü öğrencisidir. Nitelikteki değişimi ise, başta bahsettiğimiz, nitelikli insan gücü yetiştirmeye indirgeme çabalarının kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkacak ve artık öğretim elemanları bilimi adamlığından “nitelikli öğretmen” olmaya doğru ilerleyecektir.

Üniversitelerde sermayeleşmenin bir diğer adı olan AR-GE'den de bahsetmek gerekir. AR-GE, Araştırma-Geliştirme anlamına gelir. Teknoparkların üniversitelerdeki ayağıdır. Teknoparklar; dünyada ilk kez ABD ve daha sonra ise İngiltere tarafından oluşturulmuştur. Buldukları bölgelerdeki kapitalist yatırımların ve oluşumların güçlenmesini sağlamaktadır. AR-GE faaliyetleri ise üniversite-sanayi ve devlet işbirliği sağlar. Devlet Planlama Teşkilatı'nın 1980 yılında aldığı kararla ülkemizde 5 adet teknopark kurulmuştur. Bunlar; İTÜ, ODTÜ, Ege Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi ve TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi'dir (MAM). Finansmanı ağırlıkça sanayici sağlarken, insan gücünü

ise elbette ki üniversitelerde okuyan öğrenciler ve öğretim görevlileri sağlayacaktır. Zaten ülkemizdeki AR-GE faaliyetlerinin % 68'ini üniversiteler yapmaktadır. Böylece üniversiteler ve üniversite gençliği zenginlerin ağızını sulandırmıştır. Örneğin Koç, 1990 yılında Avrupa Rektörler Daimi Toplantısı'nda kaliteli eleman bulamadıklarından ve mevcut işgücü içerisinde üniversitelerin ancak % 4'lük bir paya sahip olduklarından şikayet etmektedir. Burada dikkat edilecek nokta; baştan beri söz ettiğimiz üniversitelerin sermayeleştiğinin en somut örneği olmasıdır. Bir kısmı sermayeleşmiş olan üniversiteler, sermayeyi oluşturan halkaları doyuramadıkları için daha fazlasını istemektedir.

Sonuç olarak, sermayenin yeniden yapılanması, ekonominin küreselleşmesi, bilim, teknoloji ve sanayi ilişkilerinin yeniden tanımlanması çabalarının kaçınılmaz bir sonucu olarak; üniversiteler işletmeye, bilgi üretme aktarıcılığa, öğrenciler müşteriye ve öğretim elemanları da vasıflı işçilere dönüştürülmek istenmektedir.

MEHMET TORUN- Arkadaşımıza teşekkür ediyoruz; Yine İstanbul Teknik Üniversitesinden Esen Tuncer'i kürsüye davet ediyorum. Buyur Esen.

ESEN TUNCER- Merhaba arkadaşlar; Kültür üzerine yaptığım bir çalışmayı sizlerle paylaşmak istedim.

KÜLTÜR

Kültür veya popüler kültür dendiğinde, ilk akla gelen insan yaşamındaki belli bir oluşum, belli bir yandır. Bu yan, çoğunlukla sanatta ve insan davranışında ince ve güzel olana indirgenir. Dolayısıyla; kültür, kendi içinde bağımsız bir veya birkaç alan (tiyatro, film, resim sanatı, ağaç oyma, mimarlık) içinde sınırlan-

mıştır. Aslında, kültürü kesinlikle toplumsal yaşamın sanat ve edebiyat gibi belli bir alanına ve anına sıkıştırmamak gerekir. Kültür, insanın toplumsal yaşamının her alanındaki kendisini ve kendisinin olanı (veya olduğunu sandığını) ifadesidir; çünkü kültür, insanın kendi yaşamını, geçmişten gelen tecrübeler ve birikimlerle ve kendi yarattıklarıyla nasıl ürettiğini anlatır. İnsan kendini nasıl üretiyorsa, insan odur ve bu üretme yolu onun kültürüdür. Kültür, oluş yerinin ve yapılış biçiminin özelliklerine göre siyasal, ekonomik, eğlene, sosyal, dinlenme, aristokrat, işçi sınıfı, gençlik, müzik, sanat, aile, köy, kent, başkaldırı, boyun eğme, arkadaşlık, dostluk, çevre ve teknolojik kültür gibi gruplara ayrılabilir. Örneğin Anadolu tek çeşit bir kültürün değil, tarihler boyu ve günümüzde, birbirinden belli farklılıklar gösteren kültürlere sahiptir. Bu farklılık, insanların belli zamanlarda ve belli koşullarda kendi varlıklarını üretmede *yaşamlarını yapış yolları* farkıdır. Kültür, dolayısıyla, bir topluluğun belli zaman ve koşullarda üretim biçimindeki sosyal kişiliğidir. Anadolu'da insanın *yaşamını yapış* biçiminde eskiden, yaptığı (maddi veya maddi olmayan ürün) ile bu ürünü açıklama (sembolsel ve kültürel anlatım) arasında doğrudan bir ilişki vardır. Örneğin; süslü bir ağaç kaşık, kullanım ve sanatın birliği, beraberliği ve birbirini tanımlamasıdır.

Kültür, belli bir zamanda, belli bir teknolojik yapıda, insanların "yaşam biçimlerinin tümü" olarak (R. Williams) genelleştirilerek ele alınabilir.

Kültür belli bir yaşam biçimini anlattığında, bu yaşam biçimini yaşayanlar, kendilerinden farklı yaşayanlara farklı biçimde yaklaşmışlardır. Bu yaklaşımlardan önde gelenlerden ikisi kendi kimliğini beğenmeyerek diğerine özenme ve kendi kimliğini üstün görerek diğerini küçümsemesidir. Örneğin; Amerikan kültürü, fiziksel doyum yanında, kullanım yoluyla kendini kendinden ve

diğerlerinden başka (daha iyi ve üstün) gören psikolojik doyum sağladığı için, özellikle Amerika dışındaki insanlar tarafından, oldukça “üstün” bir karaktere sahip olarak nitelenir. Bu niteleme elbette sadece Amerikan kültürüne özgü değildir. Kentlinin köylüyü küçümsemesini, Amerikan pop müziği hayranının Türk müziğinin belli bir biçimini maganda kültürü olarak nitelemesini buna örnek olarak verebiliriz. Kültürün bir başkasını “kültürsüz” olarak küçümsemesi, o kültürün hem kendini üstün görmesi hem de “kültürsüz” olarak nitelediğine karşı kendini korumasını ifade eder. Kültürün üstünlüğü, kültürsüzlük ve kültürün bayağılığı gibi nitelermeler, yaşam biçimleri arasındaki mücadele ve iletişim tarzını anlatır. Elitlerin halk kültürünü aşağılamaları, bu kültürün “işgaline” karşı “yüksek” ve “kaliteli” kültürü koruma çabaları bundandır.

POPÜLERİZM VE POPÜLER KÜLTÜR

Halk ve folk kültürü yerelliğini ve anonimliliğini koruduğu ölçüde halkın olarak kalmaktadır. Fakat “popüler kültür” kavramındaki aitlik kapitalist pazar mekanizmasının bir parçası olmuştur. Popüler kültür kavramı üzerindeki mücadele; kavram “kitle üretim endüstrileri tarafından üretilen ürünlerin yaygın kullanımı” anlamına dönüştürülerek kapitalist sermaye lehine dönüşüme uğratılmıştır. Böylece, popüler kültür kavramı, pazarda üretilen ve satılan diğer mallar gibi, ticari bakımdan üretilen ve pazarlanan kültürün yerini almıştır.

Ne kurnazcadır ki popüler kültür, üretimini halktan tamamen kopuk konulardan seçmemektedir. Tam aksine, halk kültürüne ait değerler tekrar halka geri dönmek üzere alınır, işlenir ve satıcıların (ürün pazarlayıcıların, büyük kapitalist sermayenin) çıkarlarına göre (ekonomik vb) uygun hale getirildikten sonra tekrar halkın huzuruna ürün olarak sunulur.

Walter Benjamin’in deyimiyle kültürün “mekaniksel üretimi” ve

modern kitle iletişim medyası yerel halk kültürü alanını da işgal altına aldı ve onun kendine özgü farklılığını önce tehlikeye soktu ve sonra dönüşümlere uğrattı. Halk kültürü pratikleri ve ürünleri ya ortadan kalktı (Sinsin,geceleyin, ateş çevresinde genç erkeklerin davul-zurna eşliğinde oynadıkları bir tür halk oyunu, çelik çomak, aşık atma, sözlü destanlar, sürahi, testi, tas, çanak, el yapımı oyuncak ve oyunlar) ya ortadan kalktı, ya da halk ozanları, türküler, tahta kaşıklar ilkelik ve geleneksellik suçlanarak marjinal duruma düşürüldü. Veyahut sermayenin çıkarı yönünde yeniden biçimlendirildi (düğün, nikah ve futbolun yerinin sermayenin salonuna ve spor sahasına taşınması, halk ve halay oyunlarının televizyonda içi boşaltılarak gösteriye dönüştürülmesi) ve kendi özelliğini yitirerek yabancı teknoloji ve içerikli bir ürün oldu (ham çökelek türküsü, Türk pop müziği, arabesk...). Küreselleşen kapitalizm sürecinde topluluklar tarihsel üretim biçimleriyle yok edilmektedir. Modern üretim teknolojileriyle ve modern kitle iletişim medyasıyla, yerel olan her şey tarihten silinip gitmektedir.

Dikkat edilirse, popüler olmayan şey "halk tarafından tutulmayan" tanımıyla tanımlanmamaktadır. Benzer şekilde, nasıl oluyor da halkın kendisinin yarattığı ve kendinden çıkan bir halk kültür ürünü popüler olmuyor veya popülerliğini yitiriyor? Bunun en önemli nedeni *popülerliğin tanımını yapan güç merkezindeki kaymadır*. Dün, popülerleri (halk ozanını, halk öyküsünü, halk ağrıtını, halk oyununu, eğlenceyi ve dinlenmeyi) tanımlayan güç halktı. Bugün popülerleri tanımlayan güçler belli endüstrilerdir. Yani popülerlerin tanımı halkın elinden alınmıştır; tanımı yapan sermaye gücüdür.

Popüler kültüre günümüzde damgasını vuran Amerikan, Amerikan güdümlü ve kopyası üretim biçimidir. Bu nedenle, popüler kültür sorunsalı aynı zamanda *kültürel emperyalizm* sorunsalı içinde yer alır.

Popüler kültür, pazar tarafından pazarda tüketim için “sipariş edilen, ısmarlama” kitle kültüründe, en popüler ürünleri ve tüketimleri anlatır. Popüler kültürde, son zamanların en popülerleri, siyasal ve ekonomik yönetim alanında, örneğin *özelleştirme, demokratikleştirme, post-modernlik*dir. Bu tür popülerlik kalıcılık ve süreklilik arayan bir karaktere sahiptir. Popüler kültürde, aynı zamanda, sürekli kalıcılıkla değil, sürekli değişimle süreklilik aranır: Müzik alanında, popülerlik her hafta değişen “TOP 40” içine girmektedir. Giyimde mevsimlerle değişen moda ile gelen güdümlü kültürel yaşamdır. Yeme ve içmede Pepsi ve Coca Cola; Marlboro ve Winston; Pizza Hut ve Pizza King; McDonald’s ve Burger King arasındaki özgür seçim için tüketici kazanma mücadelesidir.

Örneğin, popüler müzikte popülerlerin kısa zamanda tüketilip, bıkkınlıkla yeni bir popülerle yer değiştirmesi, kullanıcının bukalemun zevkli olduğundan değil, endüstrinin karakterindedir.

Bir iddiaya göre, egemen popüler kültür kitlelere açık olmayan yeni kapıları açtı. Popüler kültürün medyası sanatı herkesin evine getirdi. Acaba insanlar popüler kültür gelmeden eğlenmek, iyi vakit geçirmek bağlamında hiçbir şey yapmıyor ve azap mı çekiyorlardı? İlkel ve banal zevklere mi sahiplerdi? İddiaya göre popüler kültür özgürlükçüdür. Herkes, aradığı her çeşit ürünü her yerde bulabilir. Ancak popüler kültürün özgürlüğü özel teşebbüsün mal ve ideoloji özgürlüğüdür.

En fazla izlenen, en fazla tüketilen, en fazla kullanılan popüler kültürü belirliyorsak, o zaman Anadolu insanının çoğunun yaşadığı yaşam koşulunun da popüler olması gerekir. Nüfusun önemli bir kesimini içeren işsizlik, 450,00 YTL’ ye talim eden memurluk ve işçilik ne tür popülerliği anlatır veya neden popüler değil? Popülerin özgür tercihe dayanan ve “arzu edilen” olduğu varsayımından hareket edersek, o zaman dünyanın her

yerinde yaygın olan yoksulluk, işsizlik, memurluk, işçilik popülerin, dolayısıyla “iyinin” ve “istenenin” çerçevesi dışında kalır. Eğer geniş kitlelerin yaşamı en çok yaşanan biçim olduğu halde popüler yaşam değilse ve dolayısıyla insanlar bu popüler olmayan içinde hapsedilmişse, o zaman demokrasinin ve özgürlüğün popülerliğinin anlamı ne oluyor?

Sonuçta özetleyecek olursak “popüler kültür”, egemenlerin ilkel olarak varsaydığı toplumları para makinesi olan bir pazar olarak görmesi sonucu “kültürel ürünlerini” kültürün halkın tabanından gelmiş olması gerçeğine ters düşerek yukarıdan emri vaki şekilde yeni kültür olarak dayattığı bir ticaret şeklidir.

POPÜLER MÜZİK

Çevremizdekilere popülerin anlamını sorduğumuzda genel olarak “herkes tarafından sevilen, onaylanan” cevabını alırız. Fakat bu cevaptan sonra insanın aklına şöyle bir soru geliyor: Popüler kültürün neyini halk tanımlıyor? Ya da popüler müziği belirleyen biz miyiz? Bir ürünün çok tüketilmesi halkın popüler kültürü kendi belirlediği anlamına mı geliyor? Hayır. Üretici firmanın ürününü piyasaya çıkarıp “Al işte bomba gibi bir ürün”, “Dünya küreselleşiyor, böylece kültürler birbirini etkiliyor ve kültürler arasındaki fark her geçen gün azalıyor. İşte bu ürün de tek kültürlülüğe giden dünyada eşi, benzeri bulunmaz müthiş bir kültürel sentez”, “Bırakın artık bu ilkel çağ takıntılarını, bu ürün çağdaşlaşan kültürümüzün çok değerli bir sanat eseridir” benzeri tanımlamalarla tipik bir pazarlamacının satışından başka bir şey değildir. Ancak bir bakıyorsunuz ki nadide sanat eseri birkaç ay içinde unutuluyor, üzerine bir çizgi çekiliyor. Niye? Çünkü endüstri sektörü, sürekli kâr yapabilmek için sürekli değişim, üretim, satış gerektirir.

Güç sahipleri “popüler kültür” sektörünü istedikleri gibi siyasi ve ekonomik anlamda kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak-

tadırlar. Örneğin arabesk müzikle başlayan ve günümüzde fan-tezi gibi çok ilginç müzikle karşımıza çıkan dayatmacı müziklerin ekonomik çıkarlarının dışında daha geniş anlamda bir siyasi içeriği vardır. Arabesk müziğin patlak verdiği senelere geri dönersek, halkın şimdi de olduğu gibi hayatından bezdiği dönemlerde en büyük patlamasını göstermiştir. İsminden dolayı düşünüldüğü gibi arabesk müzik, Arap müziği değildir. Ülkemizdeki arabeskçiler müziklerini Arabistan'da değil burada yapıyorlar. Müziksel içerik olarak baktığımızda halk müziği ile birçok benzerliği olsa dahi onu ayıran temel özelliği sözlerinin içerdiği umutsuzluk, kader, "her derdin kader olduğu", "başkaldırmanın yersiz olduğu", "kaderimize başkaldırma olmaz" gibi ilginç temalardır. Örneğin, "Kaderin böylesine yazıklar olsun"... diye devam eden bir parçanın müziği halkın temelinden gelen halk müziğine pek ters düşmese de boyun eğme, kadercilik temalarını işlemesi bakımından halkın gerçeklerini yansıtmaktan uzaktır.

Bu anlamda, bize "popüler" kültür olarak dayatılanlara alternatif olarak hayatın her alanında (müzik, yiyecek, konuşma, arkadaşlık ilişkileri...) kendi özümüz olan halk kültürünün değerlerine sahip çıkılmalıdır. Örneğin, bir halk müziği grubumuz var ya da düzen müziğinden uzak olarak rock müzik yapıyoruz. Bu müzik çalışması, her nerde olursa olsun bize dayatılmak, satılmak istenen sahte değerlere karşı bir başkaldırıdır. Sadece müzik alanında değil, örneğin insanlarla olan ilişkilerimizde dahi; bize mekanikleşmemiz gerektiği, çıkarıcı olmamız gerektiği dayatılmasına rağmen bizim kendi değerlerimizi öz almamız bile kültürü sahiplenmedir. Bu açıdan baktığımızda, yaptığımız o müzik çalışması her gün belli güç sahiplerinin çıkarları doğrultusunda değişen "popüler" kültüre karşı bir duruştur. Hayatımızın her anını bu bilinçle sahip olarak geçirmeliyiz.

MEHMET TORUN- Evet arkadaşlar, ülkenin ağır sorunları ancak bizlerin omuz vermesiyle hep birlikte, hep beraber mücadele etmemizle aşılabilecektir diye düşünüyorum. Teşekkür ediyorum arkadaşımıza.

Şimdi jeoloji, inşaat ve kimya mühendisliği öğrencisi arkadaşlardan bizim kurultayımızı selamlayan ve yetkin mühendislikle ilgili çalışmalarını destekleyen bir mesaj var. Uzun uzun okumuyorum ama arkadaşlara çok teşekkür ediyorum. Bu sorun sadece maden mühendisliği öğrencilerinin sorunu değil, tüm mühendislik disiplinlerinin, hatta ülkemizdeki tüm insanların sorunu. Tüm sorunların yine kardeşçe, omuz omuza aşılabileceği inancıyla arkadaşlara da saygılar sunuyorum.

Bendeki listeye göre son konuşmayı yapmak üzere Ragıp Varol'u davet ediyorum.

RAGIP VAROL- Tekrar merhaba arkadaşlar.

Öncelikle arkadaşlarımız yaptığı konuşmalardaki küçük bazı detaylara değinmek istiyorum benim tespit ettiğim kadarıyla. Mesela bir arkadaşımız konuşmaların çok genel olduğunu ve asıl amaçtan belli oranda saptığımızı dile getirmişti biraz önce. Sanırım buradaki bu coşkulu toplam bunun en iyi cevabını vermekte şu anda. Amaçtan bence hiç sapmış gibi gözüküyoruz, gözlerde enerji okunuyor yani.

Başka bir öğrenci arkadaşımızın da bir ağaç benzetmesi vardı. Kavak ağacı olmayalım, çınar ağacı olalım gibisinden. ODTÜ olarak kendi kampüsümüzde o kadar çok ağaç var ki böyle zaten üzüm üzümüne baka baka kararır gibisinden böyle ağaçlarla içli dışlı oluyoruz. Dolayısıyla biraz hoş kaçmadı bizim için.

Bir de sonuç bildirgesi konusuna bir açıklık getirmek istiyorum. Sanırım bir yanlış anlaşılma var burada. Sonuç bildirgesi sadece

teknik bir iş, şu kalemi şuradan alıp şuraya koyacaksınız başka bir şey değil. Yani buna emek koyma arzusunda olan arkadaşlar isim yazdırınsınlar, böyle herhangi bir özel seçim gibisinden bir şey söz konusu değil. Zamanı uyabilecek ve çoğunlukla Ankara'dan olan arkadaşlarımız belirlendi zaten listede. Yani bilmiyorum, isterseniz katılın tabii ama 7 kişi yeterli bir çoğunluk, sınırlı bir çoğunluk olması iyi olur diye düşündük işin çabukluğu açısından. Bu yanlış anlaşılmayı da bu şekilde düzeltmek istiyorum, açıklık getirmek istiyorum.

Konuşmama geçerse, konuşmam biraz genel dünya gündemi şeklinde olacak.

Bildiğimiz gibi yetkin mühendislik, globalleşen dünyada sermayenin gelişmekte olan ülkelerin pazarlarındaki çıkarlarının savunucusu bir yasadır. Bu yasa mevcut hükümetin tercüme ettiği ve emperyalist ülkeler tarafından hazırlanmış olan ve bazılarında tercüme eksikliği bile bulunabilen, birbiri ardına gelen onlarca yasalardan bir tanesidir. Hatta bunların tercüme hatasından dolayı Köşkten döndüğü bile olmuştur çoğunuzun bildiği kadarıyla.

AB'den bahsetmek istiyorum. AB bildiğimiz gibi ilk olarak ekonomik bir birlik, bunun sonrasında belli bir zaman Avrupa ordusu gibi konuşmalar da geçmişti, gündemler de olmuştur, yani ordu birliğini sağlamak adına ve en son eğitim birliğini sağlamak adına yaptığı çalışmalar vardır. Özellikle bu kurultayın yetkin mühendislik başlığını, eğitim birliği konusu yakından ilgilendirmektedir.

Avrupa ilk olarak eğitim birliği sağlama adına her ülkenin üniversitelerini akredite etme çalışmasına başlamıştır arkadaşlar. Yanlış bilmiyorsam 20 kadar üniversitenin rektörü bir toplantı yapmıştır ve bu toplantının sonuç bildirgesinde yaklaşık bu sayıda üniversitelerin akreditasyonu gündeme getirilmiştir. Yine

yanlış bilmiyorsam, ECTS kredi sistemi şeklinde üniversiteler bir bir akredite edilmiştir ve Avrupa'daki üniversite eğitimi 3 yıl lisans, 2 yıl lisansüstü gibi birleşmiş bir lisans eğitimi şeklinde veriliyor şu anda mühendis fakülteleri için.

Bu bizi şuradan doğru ilgilendirmektedir. Avrupa, gelişen süreçte küresel kapitalizmin geliştiği süreçte biliyorsunuz yavaş yavaş geri plana düşme konumunda. Bu kendisini yenileme süreci üç başlıkta, önce Avrupa ekonomisi, sonra Avrupa ordusu, en son Avrupa'daki eğitim sisteminin birleştirilmesi ve tek güç olma kaygısı şuradan kaynaklanır; Avrupa tekrar eski gücüne kavuşmalıdır ve küresel sermayede sömüren devletler kısmında önemli bir yere sahip olmalıdır tekrar. Bu şekilde bir kaygıdan kaynaklı olarak bu tip çalışmalar yapmaktadır.

Ülkemize gelen Yetkin Mühendislik Yasası da AB'nin aslında kullanması gereken bir pazar olarak gördüğü Türkiye'yi işte yıllardır süregelen AB'ye üye olalım çabalarından kaynaklı bir yanıltmacayla halkımızı susturarak bu çalışmalarını devam ettirmesinden kaynaklıdır.

Eğitimde akredite olmak AB kriteri haline getirilmiş, Yabancı Mühendislik Yasasıyla da AB'nin mühendisleri korunmuş, ülke pazarımızda rahatça çalışma olanağı sağlanmaya çalışılmakta ve dolayısıyla ülkemizde de bütün arkadaşlarımızın yetkin mühendislik konularında belirttiği gibi ucuz işgücü, özellikle ülkemizde ucuz işgücü oluşturmaya çalışmaktadırlar. Tabii ki hükümetimiz çoğu yasayı olduğu gibi bu yasayı da "başım üstüne" deyip bir tasarı hazırlamıştır. Bir tercüme yapmıştır. Buna değinmek istiyorum. Süreci bu şekilde anlamak ve dünya ölçeğinde tespit etmek çok önem taşıyor diye düşünüyorum. Sunumum burada bitiyor. Teşekkür ediyorum. Öncelikle iki gün boyunca bizi dinlediğiniz için, bizimle görüşlerinizi paylaştığınız için, serbest kürsüde özellikle görüşlerinizi birbiri ardına dile getirdiğiniz için,

çünkü bizim beklentimiz buydu, çok teşekkür ediyoruz hepinize. Ayrıca belli oranlarda destek veren ya da bugün burada bulunan mesela jeoloji mühendisliği, kimya mühendisliği öğrencileri bize destek veriyor şu anda bugün burada. Dayanışma mesajı ileten herkese teşekkür ediyoruz. Bizimle hep birlikte bir şeyler yapmaya çalışan, samimi olan ve iyi niyetini sonuna kadar kullanacak olan herkese tekrar sonsuz teşekkürler arkadaşlar.

Son cümle, burada da yazdığı gibi arkadaşlar, unutmuyoruz, "Aydınlık bir gelecek için karanlığı kazıyoruz."

MEHMET TORUN- Sevgili genç meslektaşlarım, iki gün süren yoğun bir çalışmanın sonuna geldik. Gerçekten ilk defa düzenlenmesine rağmen salonun bu derece dolu olması, sizlerin duyarlı olması bizleri çok mutlu etti. Ben öncelikle Türkiye'nin her tarafından gelerek bizleri onurlandıran, mesleğine sahip çıkan, sorunlarına sahip çıkan siz genç arkadaşlarımı kutluyorum.

Bu anlamda bu etkinliğin düzenlenmesine baştan beri emek veren tüm arkadaşlarıma da yine şahsım adına, yönetim kurulu adına saygılar sunuyorum, sevgiler sunuyorum. Gerçekten çok emek verdiler. Bu emeğin meyvesini burada aldık, tüm yorgunluklar unutuldu. Bu sayede sizler Odayı bir nebze tanıdınız. Daha da önemlisi Oda sizleri tanıdı. Bizler, sizleri tanıdık ve gelecekte çok daha güzel şeyleri kataracağımızın meyvelerini verecek yapıyı oluşturduk. Ben en azından öyle görüyorum. Gerçekten dün akşamdan beri yaşadığım mutluluğu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bundan önce çok konuşma yaptım ama dün de kürsüde söylemeye çalıştım, heyecanlanıyorum sizlerin karşısında, bu benim için aslında güzel bir heyecan diye düşünüyorum.

Tabii arkadaşlar sorunlarımızın çözümü, örgütlü olmaktan ge-

çiyor. Örgütlü mücadele etmekten geçiyor. Bu örgütlerin birisi de Odamız, meslek Odamız. En büyüğü de o. Şu andaki sahip çıkacağımız Odamız.

1980 yılındaki askeri faşist darbeyle Odaların kapısına kilit vurulmaya çalışıldı. Örgütlülük öcü gibi gösterildi tüm gençliğe ve kürsüde de söylendiği gibi birçok genç arkadaşımızı darğaçlarında, işkencelerde kaybettik. Amaç tek tip bir toplum yaratmaktı. Düşünmeyen, üretmeyen, bizlerin yerine başkasının düşündüğü, başkasının karar verdiği bir toplum yaratmaktı. Ama 25 sene sonra buradan görüyorum ki artık o yorgunluk, o yılgınlık atılıyor. Bizler sorunlarımıza, ülkemize sahip çıkıyoruz, birlikte üretmenin zevkine varıyoruz. Aslında olması gereken de bu. Farklı düşüncelere, farklı değerlere saygı duymak hepimizin öncelikli görevi olmalıdır diye düşünüyorum. Hepimiz aynı düşünmek durumunda değiliz, farklı düşünebiliriz, ama ortak paydamız olmalı. Bu ortak paydamız; insanlık değerleri, emeğe saygı, evrensel değerlere, evrensel hukuk normlarına uymak ve birbirimize hoşgörüyle bakmaktan geçiyor diye düşünüyorum. Bu anlamda Odamız, dün olduğu gibi bugün de, yarın da sizlerin Odası olarak sizlere kapısını açacak ve bundan sonra da sizlerin sorunlarıyla ilgilenmeye devam edecek. Ama bunu lütfen 7 kişinin sırtına bırakmayın. 7 kişilik yönetim kurulunun bu kadar sorunun altından kalkması mümkün değil. Sizler hep birlikte Odamıza vereceğiniz destekle, 10 bin kişiyle çok daha güçlü şeyler üreteceğiz, çok daha iyi yerlerde olacağız diye düşünüyorum.

Ben sonuç bildirgesiyle ilgili arkadaşların tereddütlerini gidermek için birkaç şey söyleyeyim. Ragıp da buradan söyledi. Teknik bir iştir arkadaşlar ama bütün düşüncelerinizi lütfen e-maillerle bize bildirin, zaten burada sonuç bildirgesi sizlerin önerileri doğrultusunda oluşacaktır, burada kendinizi farklı yerde görmeyin. Ama şundan emin olun, bu salonun sesi olacaktır ve buradan çı-

.....

kacak sonuç bildirgesini bizler, sizlerin adına yukarılara taşımaya da bir görev biliyoruz.

Sözlerime son verirken Bağımsız, demokratik bir Türkiye’de, savaşsız, sömürsüz bir dünyada, kardeşçe yaşama dileğiyle hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum.

.....

SONUÇ BİLDİRGESİ

.....

1. ÖĞRENCİ ÜYE KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Yakın bir gelecekte meslek örgütümüz olacak olan Maden Mühendisleri Odası'nın 1. Öğrenci Üye Kurultayı; 16 üniversitenin delegasyonu ile "İşsizlik", "Eğitim" ve "Yetkin Mühendislik" ana başlıklarıyla Ankara'da 13-14 Nisan 2007 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Ana başlıklar ölçeğinde, Kurultay kararları aşağıdaki gibidir:

EĞİTİM

Bilindiği üzere, 21. yüzyılın Dünya toplumuna kattığı politikaların alt yapısını oluşturan şey küresel kapitalizm, diğer bir ifadeyle globalizm'dir. Bu kavram, aslında kapitalist üretim ve tüketim ilişkilerinin kendini geliştirme sürecinin en son aşamasını karşılar. Bu durum, Dünya toplumunda kar kavramının bütün insani değerlerin üzerine yükselmesi şeklinde karşılığını bulur. Dolayısıyla, gelişmekte olan ülkeler sınıfında değerlendirdiğimiz Türkiye'de de, bütün pazarların küresel sermayenin emrine teslimi süreci söz konusudur.

Günümüzde dünya eğitim sektörü yıllık 2 trilyon dolarlık bir pazar durumundadır. Dünya toplam ticareti üzerinden dolaşıma giren paranın 1997 rakamları ile 5,47 trilyon dolar olduğu düşünülürse, eğitim üzerinden dolaşıma giren 2 trilyon doların çekiciliği kendiliğinden anlaşılır. Bugün üniversitelerimizde yaşanan yapısal dönüşümleri anlayabilmenin, bu politikalara karşı güçlü bir mücadele verebilmenin ön koşulu kuşkusuz, dünya ölçüsünde yaygınlaşan bu neo-liberal politikaları anlayabilmekten ve toplu, örgütlü bir karşı duruş sergileyebilmekten geçmektedir.

Kapitalist sistem, bir taraftan Yeni Dünya'nın gereklerinden zannederek planlama düşüncesinden vazgeçmekte, diğer taraftan

ulusal eğitim politikaları oluşturmayı gereksiz bir çaba olarak değerlendirmektedir. Öyle ki, bu konuyu bile küresel kuruluşların yönlendirmelerine terk etmekten çekinmemektedir. Pek çok konuda olduğu gibi, üniversite eğitimi konusunda da Türkiye'yi her gün biraz daha derin bir açmazla karşı karşıya getirmektedir.

Emperyalist ülkeler, özellikle dünyadaki enerji kaynaklarını sömürmek amacıyla yeni bir savaş ortamı yaratmaktadırlar. Özellikle ABD emperyalizminin açık şiddet politikaları bütün dünyayı tehdit etmektedir. Afganistan ve Irak işgallerinin ardından Suriye ve İran üzerine yapılan saldırı planları, özellikle ülkemizi savaşın içerisine çekecektir. ABD çıkarlarına hizmet eden böylesine bir ortam tüm halkımızla birlikte biz öğrencilerin de başta yaşama hakkını elinden alacaktır. Biz, kendimiz kadar Iraklı öğrencilerin de yaşama ve eğitim görme hakkının olması gerektiğine inanıyoruz. Bu nedenle, emperyalistlerin ülkelerin yayılmacı saldırgan politikalarına karşı durulması gerektiğine inanıyor, ABD'nin işgalci politikalarını karşı çıkıyoruz.

Bizler geleceğin maden mühendisleri olarak, emperyalistlerin ve yerli işbirlikçilerinin ülkemiz insanlarının temel hakkı olan eğitimi kar mantığı çerçevesinde değerlendirmelerine karşın, aşağıda saydığımız taleplerimiz ve değerlendirmelerimiz ile bu barbarlığa karşı mücadele içerisinde olacağız:

- 1) 12 Eylül Askeri darbesi ile oluşturulan ve yüksek öğretimde kontrol ve baskı aracı olarak işlev gören YÖK kaldırılmalıdır. Üniversitelerde gerici müdahaleye olanak veren siyasi yapı değiştirilmeli, biz öğrencilerin de temsilini öngören mali, idari ve bilimsel özerklik sağlanmalıdır.
- 2) Üniversitelerin karar mekanizmaları demokratik bir işleyişe açık olmalı; üniversitede söz, yetki, karar mekanizmalarında, üniversitelerin bileşenleri olan öğrenciler, akademisyenler ve üniversite emekçilerine yer verilmelidir.

3) Bütün üniversitelerde eğitim-öğretim ve sosyal haklar parasız olmalı, bilimsel eğitim ve araştırma olanaklarının yaratılması için kütüphane, laboratuvar, derslik, yemekhane, barınma için temel gereksinimler ücretsiz olarak karşılanmalıdır.

4) Sorgulayan, özgür düşünen ve bilimsel olarak gelişen bir üniversite kimliği için ezberci ve baskıcı eğitimden vazgeçilmelidir. Uygulamalı ders sayısı ve laboratuvarlar artırılmalıdır.

5) Üniversite eğitimi ile öncesindeki eğitim ve öğretim dönemleri bir bütündür. Üniversite eğitimi de dahil olmak üzere bütün eğitim-öğretim sistemi demokratik ve toplumcu ilkelerle yeniden inşa edilmelidir. Mevcut sistemde yer alan ırkçı-gerici-cinsiyetçi- bilim dışı içerik reddedilmelidir. Mevcut eğitim içeriği, insan hakları, barış, eşitlik gibi evrensel değerler üzerinde şekillenen bir içerikle değiştirilmelidir.

6) Üniversiteler, bölümler ve kontenjanlar ülkemizin gereksinimleri göz önüne alınarak planlanmalıdır. Siyasi hesaplarla akademik ve teknik altyapısı hazırlanmadan yeni üniversite ve bölümlerin açılmasına ve üniversite eğitiminin kalitesizleştirilmesine son verilmelidir.

7) Mesleki eğitimin çok önemli bir unsuru olan stajlar, naylon olmaktan çıkartılmalıdır. Bunun için uygun işletmeler belirlenerek stajyer kadroları açılması zorunlu hale getirilmeli, stajyer öğrencilere ücret ödenerek sosyal sigortaları karşılanmalıdır.

8) Son dönemlerde yükselen ırkçılık eğilimleri ve bu eğilimlerin yarattığı linç kültürünü reddediyoruz. Bizler, tüm yurttaşlarımızın kendi kültürlerini özgürce yaşayabileceği, insan haklarına saygılı, evrensel hukuka uygun, demokrasi ve barışın egemen olduğu ekonomik, sosyal ve siyasal bir ortamda eğitim görmek ve yaşamak istiyoruz.

İŞSİZLİK

Dünya çapında büyüyen işsiz mühendisler ordusuna ülkemizden de katılımın artması, küreselleşme ideolojisi içerisinde yer alan "işgücünün serbest dolaşım özgürlüğü" ilkesinin doğal bir sonucudur. Bu "özgürlüğün" bize ifade ettiği şey; rekabet koşullarına göre belirli sektörlerle yığılabilen ya da istendiği an hemen işten atılabilen bir yığın olarak görülmektedir. Ayrıca, toplu karşı duruşların önüne geçmek adına, asıl anlamlı gördüğümüz "örgütlenme özgürlüğü"ne ise kısıtlamalar getirilmeye çalışılmaktadır.

Bizler geleceğin maden mühendisleri olarak, bu alenen uygulanan saldırılara aşağıdaki taleplerimizle hep birlikte karşı çıkıyoruz:

- 1) Sermayenin çıkarlarına dayalı, kar etmek dışında herhangi bir şeye değer vermeyen sistem politikalarının yerine toplumsal, halktan ve emekten yana politikalar uygulanmalıdır. İşsizlere maaş bağlanmalı, bütün yurttaşlarımız sosyal güvence altına alınmalıdır.
- 2) İşsizler ordusunu günden güne büyüten, kadroluluk yerine sözleşmeli personelliği destekleyen, şirket mantığını kamu kurumlarına entegre etmeye çalışan politikalara, kamu kurumlarının birbiri ardına "babalar gibi satarız" mantığıyla özelleştirilmesi sürecine hemen bir son verilmelidir.
- 3) IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşlardan daha fazla kredi alınmamalı, borç ile borç kapatan zihniyet yerine ülkenin doğal kaynakları ile rahatça elde edilebilecek gelirler verimli bir şekilde kullanarak bu bağımlılık bir an önce noktalanmalıdır.
- 4) Üniversitelerdeki kontenjanlar düzenlenmeli, ihtiyaca göre mühendis, mimar, eğitimci, bilimci yetiştirilmelidir. Yetiştirilen yurttaşlar gereken yerlerde işe başlatılmalı, derecelendirme

.....

mantığının yerine eğitimin kalitesi yükseltilmeli, meslek içi yetkilendirme sistemine geçiş sürecine bir son verilmelidir.

YETKİN / UZMAN MÜHENDİSLİK

Avrupa Birliği, neo-liberalizm akımının dünya piyasalarını ortaklaştırmasından bu yana, ABD'nin Dünya üzerindeki ekonomik ve askeri üstünlüğü altında ezilmiştir. Eski egemen Avrupa yerini büyük, güçlü ABD'ye bırakmıştır. ABD kapitalist gelişim sürecinin en üst aşamasına erişebilmiş, sanayisini ve hammaddelerini olumlu kullanarak Dünya pazarlarına açılabilmiş, ülke ekonomilerini yönetmeye başlamış, IMF, Dünya Bankası gibi "uluslar arası" kurumlar yoluyla Dünya piyasalarını rahatça kontrol edebilme olanağı bulmuştur. Büyük ABD şirketleri, Dünya'daki bütün ülkelerde pazar olanağına sahip olmuştur.

Avrupa, Dünyada askeri gücün yerini ekonomik güce bıraktığını, ekonomisi güçlü ülkelerin teknolojiyi elinde bulundurabildiğini, ekonomisi güçlü olan ülkelerin ordularının da güçlü olabileceğini, artık ülke fethetmenin dışında ülkeleri kontrol etmenin sömürü için yeterli olduğu gerçeğini kabullenerek yeni açılımlar arayışına girmiştir.

AB'nin bu konudaki ilk adımı gümrük ve pazar birliği sürecinden sonra "Ekonomik Birlik" olmuş, Avrupalı devletler Avro'ya geçmiştir. Daha sonra, "Avrupa Ordusu" tartışmaları yaşanmıştır. En güncel adım ise, "Eğitim Birliği" olmuştur. Avrupalı devletler, eğitim sistemlerini birbirlerinininkine benzetmeye çalışarak üniversitelerini ECTS kredi sistemi ile akredite etmişlerdir. Bu sayede üniversitelerden çıkan teknik elemanlar kıtanın her yerinde çalışma olanağı edinmişlerdir. Dolayısıyla kapitalist üretimin en önemli ölçütlerinden biri olan işgücü yükseltilmiştir. Bu sürecin devamı, şüphesiz dünya pazarlarına açılmak şeklinde olacaktır. Yani, sömürüden bahsediyoruz. Yani, Avrupa'nın da ABD gibi

gelişmekte olan ülke pazarlarına açılması söz konusudur.

Tahmin edebileceğimiz gibi, gelişmekte olan ülkeler sınıfında değerlendirdiğimiz ülkemizde gündeme gelen “Yetkin/Uzman/Yabancı Mühendislik Yasa Taslağı” da bu sürecin bir sonucudur. Son zamanlarda sıkça tartışılan bir konu olan yasa, Türkiye’deki üniversitelerden mezun olan mühendislerin önüne belirli bir süre daha mesleki eğitim alma ve bu sürecin sonucunda mühendislik unvanını edinme koşulu koymaktadır. Yani, diplomalarda artık ünvan yerine sadece “lisans eğitimi tamamlamıştır” yazmaktadır. Bu derecelendirme ise, bağlı olunan meslek odasından istenmektedir. Ayrıca, taslağın “yabancı mühendislik” kısmında Avrupa’daki üniversitelerden mezun olmuş mühendislerin ülkemizde ön koşulsuz çalışma olanağı edinmesi durumu söz konusudur.

Şüphesiz ki, biz maden mühendisliği öğrencileri olarak emperyalizmin bu hain saldırısına “Dur!” diyor, aşağıdaki taleplerimiz ve değerlendirmelerimizle geleceğimizi karartmak isteyenlere topyekûn haykırıyoruz:

1) Emperyalizmin hiçbir versiyonu ile el sıkışmayacak olan bizler, ilk anda hiç düşünmeden bu yasanın geri çekilmesini istiyoruz.

2) Son dönemde gündemimize giren Yetkin/uzman mühendislik tartışmaları gelecek kaygısı yaşayan bizleri daha da kaygılandırmaktadır. Benimsenen eğitim sisteminin yanlışlığından kaynaklanan sorunların, yetkin/yetkili mühendislik düzenlemeleri ile giderilmeye çalışılması sorunlara doğru ve kalıcı çözüm olmayacaktır.

3) Yetkin/uzman mühendislik, biz geleceğin genç mühendisleri için, zaten az olana iş bulma olanaklarını daha da azaltacak, çalışma yaşamını daha da zorlaştıracaktır.

4) Bu süreç maden mühendisliği bölümlerini bitirmemize rağmen, mühendislik yetkilerini kullanamamıza ve ucuz iş gücü olarak emeğimizin sömürülmesine neden olacaktır.

5) Yetkin/uzman mühendis uygulaması, mühendislerin arasında usta çırak ilişkisinin doğmasına neden olacak ve mühendisler arasında ayrıcalıklı bir grup oluşabilecektir.

6) Mühendislik gibi unvana bağlı mesleklerde, mesleki yeterliliğin oluşturulması ve belgelenmesi üniversitelerin görevi olarak kalmalıdır.

7) Mevcut sistemin eğitimden başlayarak oluşturduğu eşitsizliğin, yetkin, yeterli, uzman, profesyonel, sertifikalı, vb. mühendislik tanımlarıyla tescillenmesi, mühendis adayı olan biz öğrencilerin büyük çoğunluğunun, gelecekte büyük sıkıntılar yaşamamıza neden olacaktır.

8) Bizler, sorunlarımızın halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını ve sorunların emek ve meslek örgütlerinin ortak mücadelesi ile çözülebileceğini bilerek, TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda ifade edildiği gibi "TMMOB ve odaları; gerek Dünya Ticaret Örgütü gerekse Avrupa Birliği (gümrük birliği) kanallarından gelen teknik ve mesleki mevzuat uyarınca mühendislik/mimarlık meslek alanlarının düzenlenmesine dönük uyumlaştırma çalışmalarına karşı durur, bu yönde izlenen politika ve uygulamalar ile mücadele eder." ilkesini benimsemekteyiz.

Sonuç Olarak;

1) Biz, maden mühendisliği öğrencileri olarak, üniversitelerde, ülkede ve dünyada var olan güncel ve toplumsal sorunları ve bu sorunların üniversitelinin kendi yaşam alanına yansımaları

yorumlamak, biz öğrencilerin oluşturduğu komisyonların gönüllük temelinde çalışma yürütmesi, üniversitelerde demokrasi, özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi veren tüm öğrencilerle birlikte; ilerici, yurtsever bir karşı duruşu yaratmayı hedefleyen bir mücadele içinde olacağız.

2) Biz, maden mühendisliği öğrencileri olarak, görevi; insanlık ve toplum yararına, bilimsel bilgiyi üretmek, bu bilgiyi üretecek insanlar yetiştirmek ve üretilen bilgiyi toplumla paylaşmak olan üniversitemizin temel hedefi ile bu hedeflerin araştırma, yayın, uygulama ve eğitim araçlarıyla bir kamusal hizmet olarak gerçekleştirilmesi konusunun uğraşısı içinde olacağız.

3) Biz, maden mühendisliği öğrencileri olarak, bu kurultayın sonuçlarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla TMMOB tarafından yapılacak mühendislik ve mimarlık öğrenci kurultayı çalışmalarına katılım ve katkıda bulunacağız ve taleplerimizin takipçisi olacağız.

4) Biz, maden mühendisliği öğrencileri olarak, öğrenmeyi öğrenmiş, araştıran, bilgi üreten, yabancı dil bilen, teknolojiyi kullanabilen, sosyal bilimlere açık, çevresini sorgulayan, yaratıcı, üretken, toplumla bütünleşen, yerel değerleri göz ardı etmeyen, zamanın değerini kavrayan, kendisiyle barışık, etik değerlere sahip, meslek örgütüne ve örgütlenmesine inanan, ülke, toplum ve meslek sorunlarına duyarlı maden mühendisleri olacağız.

ve son olarak;

Biz, Maden Mühendisliği Öğrencileri olarak, **yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağını bilinci içinde, bilimi, tekniği emperyalizmin ve sömürenlerin değil; halkımızın hizmetine sunmak, her çabayı sürdürmek ve güçlendirmek için bu yolda inançlı ve kararlı olacağız.**

.....

KURULTAYDAN FOTOĞRAFLAR

*Maden Mühendisleri Odası Başkanı Mehmet TORUN
Kurultay Açılış Konuşması*

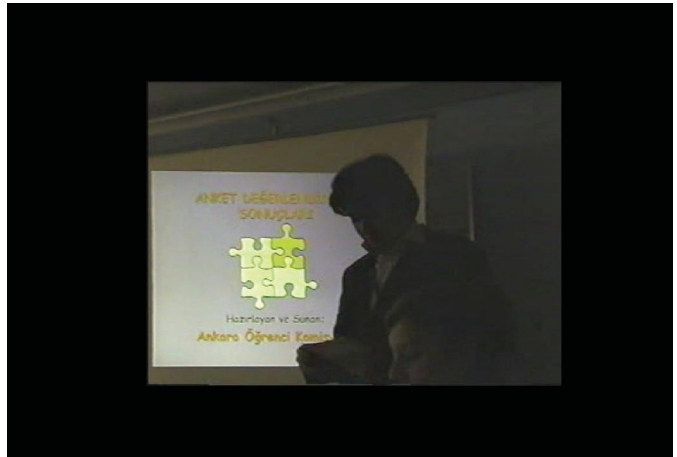

Ragıp VAROL, Merkezi Öğrenci Komisyonu Üyesi

Burcu YURTAYDIN, Kurultay Sunumu

Anket Değerlendirmeleri

Özgür BALCI, Kurultay Sunumu

Banu KEKEÇ, Kurultay Sunumu

Bayram TOLGA, Kurultay Sunumu

Caner ÇELİK, Kurultay Sunumu

Esen TUNCER, Kurultay Sunumu

Sevgi Gamze ÜNEK, Kurultay Sunumu

Özgür ECEVİT, Kurultay Sunumu

Hakan GÜREŞ, Kurultay Sunumu

